

Studieplan for Praktisk-pedagogisk utdanning, deltid (2017–2019)

Fakta om programmet

Studiepoeng: 60

Studiets varighet: 2 år

Undervisningsspråk: Norsk

Stuedsted: Høgskolen i Østfold, Halden

Kontakt

Studieveileder: Anne-Marit Brække

Telefon: +47 69 60 81 48

E-post: studier@hiof.no

Studieprogramansvarlig

Fakultet for lærerutdanninger og språk

Innholdsfortegnelse

- Informasjon om studiet
- Hva lærer du?
- Opptak
- Oppbygging og gjennomføring
- Jobb og videre studier
- Studieplanen er godkjent og revidert
- Studiemodell

Informasjon om studiet

Praktisk-pedagogisk utdanning (PPU) ved Høgskolen i Østfold reguleres blant annet av:

- forskrift om rammeplan for praktisk-pedagogisk utdanning
- forskrift om eksamen og studierett ved Høgskolen i Østfold
- forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning

Les mer om skikkethetsvurdering i [høgskolens studenthåndbok](#).

Politiattest

I henhold til forskrift om opptak til høyere utdanning fastsatt av Kunnskapsdepartementet 31.01.2007, *kap. 6 Politiattest ved opptak til høyere utdanning*, skal alle kandidater i praktisk-pedagogisk utdanning levere politiattest. Søkere med merknad på politiattesten som er relevant for opptak til studiet skal levere politiattesten innen 3 uker etter tilbud om studieplass er gitt. Søkere som ikke har merknad på politiattesten skal levere politiattest senest innen studiestart. Dersom søkeren får tilsagn om studieplass mindre enn fjorten dager før studiestart skal politiattest fremlegges senest tre uker etter tilbud om studieplass er gitt. Politiattesten skal ikke være eldre enn tre måneder.

Avdeling for lærerutdanning (Avdelingsstyret) vedtar hvert studieår tilbudet som vil bli gitt innen fagdidaktikk. Kunnngjøring skjer i forbindelse med utlysning av studiet, og annonseres på høgskolens nettsider og i studieplanen.

Fagdidaktiske studietilbud

For deltidskullet 2017-2018 tilbyr HiØ følgende portefølje av didaktiske fordypninger:

- Drama/teater
- Engelsk
- Fremmedspråk (tysk, fransk, spansk)
- Kroppsøving/idrett
- Kunst & håndverk
- Matematikk
- Musikk
- Naturfag
- Norsk
- RLE
- Samfunnsfag
- Spesialpedagogikk

Det forutsettes tilstrekkelig antall kvalifiserte søkere for igangsetting av de ulike didaktikkemnene.

Hva lærer du?

Studiets læringsutbytte

Kunnskaper

Kandidaten

- har inngående fagdidaktisk og pedagogisk kunnskap for relevante trinn
- har bred forståelse for skolens mandat, opplæringens verdigrunnlag og opplæringsløpet
- har inngående kunnskap om og evne til å holde seg oppdatert på gjeldende lov- og planverk for profesjonsutøvelsen
- har bred kunnskap om barne- og ungdomskultur og barns og ungdoms utvikling og læring i ulike sosiale og kulturelle kontekster
- har kunnskaper og forståelse for samisk kultur
- har bred kunnskap om læringsstrategier, læringsarenaer og arbeidsmetoder generelt og særlig i respektive fag
- har kunnskap om barn og unge i vanskelige livssituasjoner, herunder kunnskap om vold og seksuelle overgrep, og om barn og unges rettigheter i et nasjonal og internasjonalt perspektiv

Ferdigheter

Kandidaten

- kan planlegge, gjennomføre og reflektere over undervisning basert på forsknings- og utviklingsarbeid og erfaringsbasert kunnskap
- kan lede og legge til rette for undervisningsforløp som fører til gode faglige og sosiale læringsprosesser
- kan bruke varierte arbeidsmetoder, differensiere og tilpasse opplæring i samsvar med gjeldende læreplanverk, og skape motiverende og inkluderende læringsmiljø
- kan beskrive kjennetegn på kompetanse, vurdere og dokumentere elevers læring, gi læringsfremmende tilbakemeldinger og bidra til at elevene kan reflektere over egen læring og egen faglige utvikling
- kan identifisere særskilte behov hos barn og unge, herunder identifisere tegn på vold eller seksuelle overgrep. På bakgrunn av faglige vurderinger skal kandidaten raskt kunne iverksette nødvendige tiltak

Generell kompetanse

Kandidaten

- kan formidle pedagogiske og fagdidaktiske problemstillinger på et avansert nivå
- innehar en profesjonell holdning og kan kritisk reflektere over faglige, profesjonsetiske og fag- og utdanningspolitiske spørsmål
- kan med stor grad av selvstendighet videreutvikle egen kompetanse og bidra til både kollegers og skolens utvikling
- kan bygge relasjoner til elever og foresatte, og samarbeide med aktører som er relevante for skoleverket

Opptak

Minstekrav for opptak er ett av følgende:

1) Bachelor eller tilsvarende utdanning på minimum 180 studiepoeng med kompetanse i **ett** allmennfag som er relevant for undervisning i skolen på minimum **80** studiepoeng.

eller

2) Bachelor eller tilsvarende utdanning på minimum 180 studiepoeng med kompetanse i **to** allmennfag som er relevante for undervisning i skolen i et omfang av minimum **60** studiepoeng hver.

Oppbygging og gjennomføring

Studiets oppbygging og innhold

Praktisk-pedagogisk utdanning utgjør til sammen 60 studiepoeng og består av følgende komponenter:

- Pedagogikk (omfang tilsvarende 30 studiepoeng)
- Fagdidaktikk i omfang tilsammen 30 studiepoeng, fordelt på didaktikk 1 (omfang tilsvarende 15 studiepoeng) i første halvdel av studiet og didaktikk 2 (omfang tilsvarende 15 studiepoeng) i andre halvdel av studiet.
- Praksisopplæring i omfang minst 60 dager.

Studiet er bygget opp som et integrert studium hvor emnene til sammen gir 60 studiepoeng, med fordeling 30 studiepoeng pedagogikk og 15 + 15 studiepoeng fagdidaktikk.

Pedagogikk går over 4 semestre, og gis som komponent for henholdsvis heltids- og deltidsstudenter.

Didaktikkemner er organisert som fellesundervisning for heltids- og deltidsstudenter, med samlinger tre ganger per semester. Kandidatene har til vanlig didaktikk i to fag. For deltidsutdanningen undervises didaktikk 1 i 1. semester (høst) med avsluttende arbeidskrav til jul, og didaktikk 2 i 4. semester (vår) med avsluttende arbeidskrav i april/mai. For kandidater med ett skolefag i sin utdanning (80 studiepoeng eller mer), vil det gis undervisning både i didaktikk 1 og 2, men innen samme fag.

Didaktikk 1 knyttes til første praksisperiode og didaktikk 2 til andre praksisperiode. Så langt det er mulig skal kandidatene som har to fag i didaktikk undervise i begge fag i begge praksisperiodene.

Det er utarbeidet egne emnebeskrivelser for emnet *pedagogikk* og de ulike *fagdidaktiske* emner. Alle emner avsluttes med arbeidskrav som må være godkjent før kandidaten kan fremstille seg til eksamen.

Praksisopplæring inngår i emnene og kandidatene skal totalt ha 60 dagers praksis. Praksisopplæringen skal være bestått før studenten kan framstille seg til eksamen.

Kompetanseområder for studiet

Lærerrollen forutsetter solid kompetanse på flere områder. Rammeplanene og nasjonale retningslinjer tar utgangspunkt i og forholder seg til disse kompetanseområdene:

- Faglig kompetanse
- Skolen i samfunnet
- Etikk
- Pedagogikk og fag-/yrkesdidaktikk
- Ledelse av læringsprosesser
- Samhandling og kommunikasjon
- Endring og utvikling

Se for øvrig læringsutbyttebeskrivelsene for studiet.

Planene for studiets komponenter legges opp med progresjonskrav: I første halvdel av studiet vektlegger pedagogikk, fagdidaktikk og praksisopplæring lærerrollen i forhold til fagundervisning og klasseledelse, mens den andre halvdel av studiet i større grad vektlegger tilpasset opplæring sosialt og faglig, kandidatens selvstendige opplæringsansvar, og kandidaten som aktør i skoleutvikling (utviklingsoppgave).

Organisering og læringsformer

Organisering

Deltidsstudiet er organisert med samlingsbasertundervisning over to studieår/4 semestre, med 3 samlinger pr. semester. Didaktikk 1 leses i første semester, og didaktikk 2 i 4. semester, parallelt med henholdsvis første og andre praksisperiode. I 1. og 4. semester er samlingene på 5 dager, mens 2. og 3. semester er samlingene på 3 dager.

Kandidater med to fag vil bli informert om hvilket av deres fag som vil utgjøre henholdsvis fagdidaktikk 1 og fagdidaktikk 2.

Eksamensperiodene og praksisperioder kommer i tillegg til ordinær undervisning/samlinger. Det forventes at kandidatene gjennomfører praksisperiodene som en tilsvarende fulltidsansatt lærer i disse periodene. Deltidskandidater som har lærerarbeid i skolen, kan ha den første praksisperioden på egen skole, med godkjent veileder.

Læringsformer; helhet og sammenheng

Nasjonale retningslinjer for praktisk-pedagogisk utdanning legger vekt på sammenheng og helhet i studiet. Et bidrag i dette arbeidet er at det er en felles slutteksamen i komponentene/emnene pedagogikk og fagdidaktikk. Det er også avsatt noen dager til felles profesjonsundervisning i samarbeid mellom didaktikk- og pedagogikklærerne. Deltidskandidatene deltar på tre slike felles dager pr. studieår. Fellesdagene legges til samlingene. Tema og innhold for profesjonsdagene, vil fremkomme av semesterplanene som blir tilgjengelig ved studiestart.

Undervisning i pedagogikk og didaktikk inngår i hele studieforløpet. Arbeidsformene legges opp slik at kandidatene:

- arbeider med praksisbaserte og problemorienterte oppgaver
- regelmessig fører logg i praksisopplæringen
- nyttiggjør seg oppgitte kilder og vurderer kildene kritisk og selvstendig
- deltar i evaluering av utdanningen
- framfører og formidler stoff for hverandre
- arbeider variert med ulike læremidler (analoge og digitale) og vurderer bruk av læremidlene kritisk
- integrerer IKT i sitt daglige studiearbeid, både i undervisningssituasjoner og i sammenheng med selvstudium.

Studentsamarbeid

Kandidatene har tilhørighet i en basisgruppe i pedagogikk og i arbeidsgrupper i didaktikkundervisningen. Studentsamarbeid er en viktig del av studiet.

Opplæring i læringsplattform og IKT som grunnleggende ferdighet

I studiet brukes læringsplattform til organisering, arkivering og kommunikasjon. Tilgang til og ferdigheter i systemet er en forutsetning for deltakelse i studiet. Det gis opplæring i starten av studiet. Bruk av IKT i grunnopplæringen inngår som en av skoleverkets fem grunnleggende ferdigheter. Dette krever at lærerutdanningen aktivt bruker IKT i sin undervisning og i studentenes arbeid. Kommunikasjon mellom lærere og kandidater og mellom kandidater vil i stor grad foregå gjennom læringsplattformen. Enkelte emner kan også operere med spesifikke krav til bruk av IKT. Kandidaten skal også i de enkelte emner gjøres kjent med hvordan de kan arbeide med de øvrige grunnleggende ferdigheter.

Ansvar og plikter

Den enkelte kandidat er ansvarlig for å sette seg inn i studiets og skoleverkets planer og lowerk. Kandidatene skal til en hver tid holde seg orientert om studiet ved hjelp av læringsplattformen. Det forventes regelmessig innsats i forhold til å sette seg inn i den oppgitte og aktuelle litteratur/kilder og arbeide med pålagte arbeidsoppgaver.

Bruk av bibliotek

Biblioteket skal bidra til kandidatenes informasjonskompetanse, det vil si evnen til å søke etter, finne, evaluere og bruke relevant faglig informasjon. I tillegg til personlig service, får kandidatene bibliotekundervisning der målsettingen er at de skal kunne søke i norske informasjonskilder, ha kjennskap til internasjonale databaser og kunne vurdere kvalitet på informasjon. Det vil også bli undervist i referanseteknikk. Bibliotekpersonalet gir nødvendig opplæring i dette.

Arbeidskrav

Det er knyttet arbeidskrav til praktisk-pedagogisk utdanning. Arbeidskravene beskrives under det enkelte emne. Arbeidskravene må være gjennomført og godkjent innen de til enhver tid gitte tidsfrister og før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Obligatorisk undervisning

Undervisningen for kandidatene på PPU er obligatorisk og det føres fravær. Kandidaten kan ha inntil 20 % fravær. Fraværet regnes for hvert enkelt emne.

Veiledning

Kandidaten får tildelt veileder i tilknytning til obligatoriske oppgaver og utviklingsoppgave (skriftlig del av eksamen). Kandidaten er ansvarlig for å søke veiledning.

Praksis

Kandidatene skal totalt ha 60 dager veiledet praksisopplæring (jf. forskrift om rammeplan for praktisk-pedagogisk utdanning).

- Praksisopplæringen er vanligvis organisert i to perioder, hver på 6 uker. Eventuell veiledet skoleovertakelse kommer i fradrag.
- Deltidskandidatene har én praksisperiode i 1. semester og én periode i 4. semester.
- I begge praksisperioder skal kandidatene ha 8-12 timer undervisning pr. uke. I tillegg kommer tid til veiledning. Deltidskandidater med lærerarbeid i skolen, kan ha 1. praksisperiode på egen skole med godkjent veileder. Omfanget av egenpraksis skal da være på linje med ordinær praksisopplæring.
- Det er utarbeidet egen plan for praksisopplæringen, se emnebeskrivelse.

- Det er praksisskolen som vurderer kandidaten i praksis, med bistand fra faglærere fra HiØ (pedagogikk og didaktikk lærere), som følger opp kandidaten i praksisperiodene gjennom kontakt med kandidat og praksislærer.

Praksisopplæringen skal være veiledet, vurdert og variert. I siste semester skal kandidatene ha en sammenhengende praksisperiode med særlig fokus på selvstendig opplæringsansvar.

Kandidatene skal ha praksiserfaringer fra både grunnskole og videregående opplæring, men opplæringen kan ha hovedtyngde i ett av skoleslagene.

Praksisopplæringen er vanligvis individuell, men kan også organiseres i par eller i grupper på inntil tre. Det må imidlertid sikres et individuelt minimumstidspunkt hvor den enkelte kandidat er ansvarlig for gjennomføringen. Ved organisering i par eller grupper, øker veiledningstidspunktet.

Praksisopplæringen knyttes til de undervisningsfag som kandidaten har i didaktikk i studiet. Så langt det er mulig skal kandidater som har to fag i didaktikk, undervise i begge fag i begge praksisperiodene.

Praksisopplæringen må være bestått før kandidaten kan framstille seg til eksamen. Det er bare adgang til å ta hver praksisperiode om igjen en gang ved *ikke bestått* praksisperiode. Får kandidaten vurdert samme praksisperiode til *ikke bestått* to ganger, må studiet normalt avbrytes.

Praksisskolen er, i samarbeid med høgskolen, ansvarlig for at praksisopplæringen skjer i samsvar med praksisplan og retningslinjer for praksis. Didaktikk lærere og pedagogikk lærere ved studiet har et felles ansvar for å holde kontakt med kandidatene mens de gjennomfører praksisopplæringen og rapportere hvordan den fungerer. Høgskolens fagpersonale organiseres med ansvar for bestemte kandidater for hver periode. Praksisskolene har ansvar for å vurdere kandidaten i praksisopplæringen og skal skrive rapport fra perioden. Høgskolens faglærere er veiledere i denne prosessen.

Forsknings- og utviklingsarbeid

Undervisningen på studiet skal være forskningsbasert og dreie seg om nyere og aktuell forskning i læringsarbeid og undervisning. Kandidatene inviteres til medvirkning i fagpersonalets forskning. Kandidatene skal også gjennomføre et eget utviklingsprosjekt i løpet av studiet (se pkt. Vurdering).

Internasjonalisering

Studiet er en nasjonal lærerutdanning og skal forberede for arbeid i det norske skoleverket. Det er likevel naturlig at studiet også omfatter diskusjoner av skolesystemer i andre land og internasjonale perspektiv på utdanning. Det vil derfor også være mulig å gjennomføre deler av praksisopplæringen ved skoler i utlandet. Et slikt tilbud må behandles etter søknad og få godkjenning fra studiets ledelse. Det kan søkes om midler til utenlandsopphold.

Evaluering av studiet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av kandidatenes tilbakemeldinger og at de deltar i evaluering av studiet og emnene. Dette studieprogrammet blir jevnlig evaluert for å sikre og utvikle kvaliteten i programmet.

- Høgskolen gjennomfører periodisk programevaluering.

Fastsatt evaluering av studiet finner sted elektronisk etter første halvdel av studiet og på slutten av studiet. Ellers føres en løpende dialog mellom tillitsvalgte og fagansvarlige.

Det forutsettes også at det enkelte emne i studiet blir evaluert (EVA3).

Tilbakemelding underveis

Vurderingsformene er lagt opp slik at kandidatene gis vurdering underveis og til i hvert emne. De skal se sammenhenger mellom praksis og teori, oppleve varierte dokumentasjons- og vurderingsformer og få veiledning og støtte i læringen.

Kandidatene får tilbakemelding underveis i studiet i forbindelse med arbeidskrav og praksisopplæring. Tilbakemelding gis skriftlig og muntlig.

Skikkethetsvurdering

Høgskolen har ansvar for å vurdere om den enkelte kandidat er skikket for læreryrket. Skikkethetsvurderingen skal inngå i en helhetsvurdering av kandidatens faglige, pedagogiske og personlige forutsetninger for å kunne fungere som lærer. Løpende skikkethetsvurdering skal foregå gjennom hele studiet, men med fokus etter hvert semester. Hvis det er begrunnet tvil om en kandidat er skikket, skal det foretas en særskilt skikkethetsvurdering. Studieleidelsen skal varsles så raskt som mulig dersom det er tvil om en students skikkethet, slik at eventuelle tiltak raskt kan iverksettes.

Departementet har fastsatt kriterier og prosedyrer for skikkethetsvurdering (jf. forskrift om skikkethet i høyere utdanning). Vitnemål for fullført lærerutdanning forutsetter at kandidaten er vurdert som skikket for læreryrket.

Se også HiØs sider om skikkethetsvurdering.

Vurdering

Vurdering av praksisopplæringen

Praksisopplæringen vurderes etter henholdsvis første og andre praksisperiode med *bestått/ikke bestått*. Praksisskolene (praksislærer og hovedkontakt) er ansvarlig for karaktersettingen. Faglærere fra høgskolen veileder dette arbeidet.

For at kandidaten skal kunne fremstille seg til eksamen må han/hun ha fått godkjent alle arbeidskrav og bestått praksisopplæring. Se også pkt. *Praksis* for mer informasjon.

Vurdering av undervisningens komponenter pedagogikk og fagdidaktikk

Vurderingen skal inkludere alle undervisningskomponentene/emnene pedagogikk, didaktikk 1 og didaktikk 2, og altså inngå i en helhetlig sammenheng. For å kunne fremstille seg til slutteksamen, må kandidaten ha fått godkjent alle arbeidskrav knyttet til sine fagdidaktiske emner. Arbeidskrav vurderes som godkjent/ikke godkjent. Det settes opp tidsfrister for ulike arbeidskrav.

Sluttvurdering

Sluttvurderingen består av to deksamener:

Individuelt utviklingsprosjekt (hjemmeoppgave) og muntlig eksamen.

Før kandidaten kan fremstille seg til eksamen må også alle arbeidskrav være godkjent. Sluttvurderingen er knyttet opp mot alle komponentene i studiet og har et omfang på 60 studiepoeng. Sluttvurderingen vurderes med bokstavkarakterer A - F.

Avsluttende vurdering bygger på:

- de krav til akademisk standard som gjelder på universitets- og høgskolenivå
- læringsutbyttebeskrivelsene for studiet

Plagiatkontroll

Utviklingsprosjekt (hjemmeoppgave) skal til elektronisk plagiatkontroll. Andre emner og arbeidskrav kan bli gjenstand for plagiatkontroll. Besvarelser som er helt eller delvis identiske vil ikke bli godkjent. Helt eller delvis identiske besvarelser er å anse som forsøk på fusk. Se for øvrig gjeldende *forskrift om eksamen og studierett ved Høgskolen i Østfold*.

Vitnemål

Det føres to karakterer på vitnemålet:

1. Felles karakter for pedagogikk og fagdidaktikk (Bokstavkarakter)
2. Karakter for praksisopplæringen (Bestått)

I tillegg føres fagdidaktisk spesialisering opp på vitnemålet, angitt som godkjent.

Litteratur

Litteraturlister som er publisert for emner frem i tid kan bli oppdatert foran hvert semester. Oppdatert litteraturliste vil være tilgjengelig i emnebeskrivelsene ved semesterstart.

Jobb og videre studier

Praktisk-pedagogisk utdanning skal kvalifisere for undervisning på trinn 8-13 i skoleverket og i voksenopplæring.

Studieplanen er godkjent og revidert

Studieplanen er godkjent

Avdeling for lærerutdanning, dekan Unni Hagen, 04.07.2016.

Studieplanen er revidert

Avdeling for lærerutdanning, studieleder Alf Rolin, 17.02.2017.

Studieplanen gjelder for

Studieplanen gjelder for perioden 2017-2019 (deltidskandidater med opptak høst 2017). Se egen studieplan for PPU heltid 2017-2018 og for PPU for yrkesfag, deltid 2017-2019.

Studiemodell

Denne studiemodellen har en ny utforming. [Fortell oss hva du synes om den](#)

Høst 2017

Pedagogisk emne

LPDPED16 · Del 1 av 4
Pedagogikk i praktisk-pedagogisk utdanning

Emner i didaktikk-deltid

LPDR116 Drama/teater, didaktikk 1	0 stp
LPENG116 Engelsk, didaktikk 1	0 stp
LPFRS116 Fremmedspråk, didaktikk 1	0 stp
LPKR116 Kroppsøving/idrettsfag, didaktikk 1	0 stp

LPKH116 Kunst og håndverk/formgivning, didaktikk 1	0 stp
LPMA116 Matematikk, didaktikk 1	0 stp
LPMUS116 Musikk, didaktikk 1	0 stp
LPNA116 Naturfag, didaktikk 1	0 stp
LPNOR116 Norsk, didaktikk 1	0 stp
LPRLE116 Religion, livssyn og etikk, didaktikk 1	0 stp
LPSF116 Samfunnsfag, didaktikk 1	0 stp
LPSP116 Spesialpedagogikk, didaktikk 1	0 stp

Undervisningspraksis, 12 uker

LPDPRAH16 Praksisperiode 1, 6 uker	0 stp
---------------------------------------	-------

Vår 2018

Pedagogisk emne

LPDPED16 - Del 2 av 4 Pedagogikk i praktisk-pedagogisk utdanning
---

Høst 2018

Pedagogisk emne

LPDPED16 - Del 3 av 4 Pedagogikk i praktisk-pedagogisk utdanning
---

Vår 2019

Pedagogisk emne

LPDPED16 - Del 4 av 4 Pedagogikk i praktisk-pedagogisk utdanning	60 stp
---	--------

Emner i didaktikk-deltid

LPDR216 Drama/teater, didaktikk 2	0 stp
LPENG216 Engelsk, didaktikk 2	0 stp
LPFRS216 Fremmedspråk, didaktikk 2	0 stp
LPKR216 Kroppsøving/idrettsfag, didaktikk 2	0 stp
LPKH216 Kunst og håndverk/formgivning, didaktikk 2	0 stp
LPMA216 Matematikk, didaktikk 2	0 stp
LPMUS216 Musikk, didaktikk 2	0 stp
LPNA216 Naturfag, didaktikk 2	0 stp
LPNOR216 Norsk, didaktikk 2	0 stp
LPRLE216 Religion, livssyn og etikk, didaktikk 2	0 stp
LPSF216 Samfunnsfag, didaktikk 2	0 stp

Undervisningspraksis, 12 uker

LPDPRAV16 Praksisperiode 2, 6 uker	0 stp
---------------------------------------	-------

LPDPED16 Pedagogikk i praktisk-pedagogisk utdanning (Høst 2017–Vår 2019)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 60

Ansvarlig avdeling: Fakultet for lærerutdanninger og språk

Studiested: Halden

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: 2 år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet *Pedagogikk* inngår i studiet *Praktisk-pedagogisk utdanning* (PPU), og er obligatorisk for alle studenter.

Emnet har et omfang på 30 studiepoeng. Eksamen (og uttelling av studiepoeng) omfatter også fagdidaktiske emner. Se også generell del av studieplanen for mer informasjon om dette.

Undervisningssemester

1.-4. semester (høst-vår-høst-vår) på deltid.

1. og 2. semester (høst-vår) på heltid. Heltidsstudenter har egen emnekode LPHPED16.

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Kandidaten har:

- inngående pedagogisk og didaktisk kunnskap rettet mot trinn 8-13
- solid forståelse for skolens mandat, opplæringsens verdigrunnlag og opplæringsløpet
- inngående kunnskap om og evne til å holde seg oppdatert på gjeldende lov- og planverk for profesjonsutøvelsen
- solid kunnskap om ungdomskultur og ungdoms utvikling og læring i ulike sosiale og kulturelle kontekster
- bred kunnskap om læring, læringsarenaer og læreprosesser generelt
- har kunnskap om barn og unge i vanskelige livssituasjoner, herunder kunnskap om vold og seksuelle overgrep, og om barn og unges rettigheter i et nasjonal og internasjonalt perspektiv

Ferdigheter

Kandidaten har ferdigheter i:

- planlegge, gjennomføre og reflektere over undervisning basert på forsknings- og erfaringskunnskap
- lede og legge rette for utdanningsløp som fører til gode faglige og sosiale læreprosesser
- bruke varierte arbeidsformer, differensiere og tilpasse opplæring i samsvar med gjeldende læreplanverk, og skape motiverende og inkluderende læringsmiljø
- beskrive kjennetegn på kompetanse, vurdere og dokumentere elevers læring, gi læringsfremmende tilbakemeldinger og bidra til at elevene kan reflektere over egen læring og egen faglig utvikling
- kan identifisere særskilte behov hos barn og unge, herunder identifisere tegn på vold eller seksuelle overgrep. På bakgrunn av faglige vurderinger skal kandidaten raskt kunne iverksette nødvendige tiltak

Generell kompetanse

Kandidaten:

- kan formidle pedagogiske og didaktiske problemstillinger på et avansert nivå
- innehar en profesjonell holdning og kan kritisk reflektere over faglige, profesjonsetiske og utdanningspolitiske spørsmål
- kan med stor grad av selvstendighet videreutvikle egen kompetanse og bidra til både kollegers og skolens utvikling
- kan bygge relasjoner til elever og foresatte, og samarbeide med aktører som er relevante for skoleverket

Innhold

Innholdet i emnet *Pedagogikk* skal reflektere et mangfold av perspektiver i arbeidet for utvikling av personlig og profesjonell lærerkompetanse. I dette arbeidet tilstrebes også en sterk integrasjon av de ulike emneområdene i studiet:

Innholdet struktureres ut fra tre målområder:

- Læreren og eleven. Hva karakteriserer møtet mellom lærer og elev? Hva kjennetegner undervisnings- og læringsarbeid?
- Læreren og organisasjonen. Hva karakteriserer skole som læringsarena? Hvilken rolle har lærer og elev i det kontinuerlige endringsarbeidet som foregår på ulike læringsarenaer.
- Læreren og samfunnet. Hvilke rammer arbeider skole og lærer innenfor? Hvordan begrunne og utvikle undervisnings- og læringsarbeid i et samfunnsperspektiv?

Undervisnings- og læringsformer

Læringsformene vil basere seg på variasjon i arbeidsmåter og med medvirkning og deltakelse fra studentenes side. Arbeid med anvendelse av digitale læringskilder og bruk av digitale verktøy vil bli vektlagt. Læringsformene skal også ha fokus på relasjonsbygging, gjennom gruppevirksomhet - faglig og flerfaglig.

Noe av undervisningen i pedagogikk skjer i samarbeid med fagdidaktikk. Arbeidskrav er nærmere presisert i semesterplanene. Arbeidskravene skal være utført og godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Praksis

Studentene skal ha 12 ukers veiledet praksisopplæring. Praksis er organisert i to perioder, hver på 6 uker. Se generell del av studieplanen og egne emnebeskrivelser for praksisperiodene.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1) *Obligatorisk frammøte.*

Emnet baseres på frammøte. Tillatt med 20 % fravær, regnet per semester.

2) *Gruppeoppgave (inntil 3 studenter) om observasjon/beskrivelse av elev-/læringsmiljø.*

Dette kan være laget som en photostory/digital presentasjon med bilder/lyd, med kommentarer i forbindelse med skoleovertakelse (heltidsstudiet), eller som en ren observasjon av undervisning i en valgt klasse. Denne oppgaven utføres tidlig i studiet.

3) *Midtveispørve i pedagogikk*

Prøven kan utformes og gjennomføres på en måte som faglærere og studenter finner formålstjenlig, men ut fra den klare føringen at studenten kan bli prøvd i forhold til de relevante læringsutbyttebeskrivelsene for emnet.

4) *Alle arbeidskrav knyttet til fagdidaktiske emner må være godkjent.*

5) *Begge praksisperioder må være bestått.*

Alle arbeidskravene må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Dersom arbeidskrav nummer 2 og/eller 3 blir vurdert til ikke godkjent, kan studenten få ett nytt forsøk til ny frist fastsatt av faglærer.

Ved ikke godkjente arbeidskrav som handler om tilstedeværelse (arbeidskrav 1) og/eller godkjenning av fagdidaktiske emner (arbeidskrav 4), må studenten normalt følge undervisningen på nytt.

For godkjenning av praksis (arbeidskrav 5), se egne retningslinjer for praksis og gjeldende forskrift om eksamen og studierett ved Høgskolen i Østfold.

Eksamen

Underveisvurdering:

Studentene skal få tilbakemeldinger underveis i studiet knyttet til læringsutbyttebeskrivelsene i emnebeskrivelsen *Pedagogikk* og kan gis muntlig eller skriftlig, i samlet studentgruppe, i basisgrupper/faggrupper eller individuelt.

Sluttvurdering:

Eksamen i *Praktisk pedagogikk* inngår i en helhetlig vurdering for PPU-studiet, dvs. at eksamen også inkluderer sluttvurdering av emnet *Pedagogikk* og fagdidaktiske emner. Sluttvurderingen er delt i to deleksamener:

Deleksamen 1. Utviklingsprosjekt (individuell hjemmeoppgave), teller 50 % av total karakter

Utviklingsprosjektet er individuelt og skrives i form av en rapport. Utviklingsprosjektet er definert som en dybdekomponent. Omfang: 8000-10 000 ord. Nærmere spesifikasjoner om format vil bli gitt. Rapporten skal leveres inn 3 - 4 uker før muntlig eksamen etter nærmere angitt frist. Rapporten skal leveres inn i to trykte eksemplarer og som elektronisk versjon.

Veiledning: det gis veiledning på utviklingsoppgaven av oppnevnt veileder. Veileder skal godkjenne problemstilling for oppgaven.

Utviklingsprosjektet skal til elektronisk plagiattkontroll. Besvarelser som er helt eller delvis identiske vil ikke bli godkjent. Helt eller delvis identiske besvarelser er å anse som forsøk på fusk. Se for øvrig gjeldende *forskrift om eksamen og studierett ved Høgskolen i Østfold*.

Utviklingsprosjektet må være bestått før deleksamen 2 (muntlig eksamen) kan avlegges.

Deleksamen 2. Individuell muntlig eksamen, teller 50 % av total karakter

Varighet: ca 45 minutter.

Den muntlige eksaminasjonen er en dialog mellom sensor/eksaminator og student som skal vise studentens kompetanse innenfor studiets kunnskaps-, ferdighets- og kompetanseområder.

Det utarbeides vurderingskriterier for både den skriftlige og muntlige eksamen.

Karaktersystem og sensur

Eksamensbesvarelsene vurderes av ekstern og intern sensor.

Deleksamener inngår i samlet karakter for emnet, og gir uttelling først når begge deleksamener i emnet er bestått. Sammenslåing av deleksamener skal skje automatisk via det studieadministrative systemet.

Karakterregel: A- F.

Ved nyeksamen for å forbedre karakter må begge deleksamener tas på nytt.

Ved nyeksamen som følge av stryk på muntlig, arrangeres det kun ny muntlig, studenten skal i disse tilfellene ikke skrive ny utviklingsoppgave.

Klageadgang: ved klage på sensur på utviklingsoppgaven skal denne vurderes på nytt.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltakelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Litteratur

Litteraturlista er sist oppdatert 03.07.2016

Felleslitteratur pedagogikk og didaktikk

Børhaug, K., Fenner, A.B. & Aase, L. (2005). *Fagenes begrunnelser. Skolens fag og arbeidsmåter i et danningsperspektiv*. Bergen: Fagbokforlaget.

Traavik, H.; Hallås, O. & Ørnvig, A. (2009): *Grunnleggende ferdigheter i alle fag*. Oslo: Universitetsforlaget.

Repstad, K. (2014). *Yrkesretting av fellesfagene i videregående opplæring*. Oslo: Pedlex. (s. 6–18) (12 sider). I Kompendium for pedagogikkfaget.

Scheie, J.T. (2014). *Flerkulturell fellesskole. Kompetanse i mangfold*. Oslo: PedLex.

Pensumlitteratur i pedagogikk:

Damsgaard, H. L., Eftedal, C. I. (2014). ... men hvordan gjør vi det? Tilpasset opplæring i videregående skole, Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (216 sider).

Høihilder, Eli Kari (2010). *Elevvurdering. Metoder for ungdomstrinnet og videregående opplæring*. Oslo: Pedlex Norsk skoleinformasjon. (120 sider).

Engvik, G., Hestbek, T.A., Hoel, T.L. & Postholm, M.B. (red.) (2013). *Klasseledelse – for elevenes læring*. Bergen: Fagbokforlaget (kapittel 1, 2, 6, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16) (280 sider).

Gamlem, S.M. & Rogne & Mork, W. (2015). *Dybdelæring i skolen*. Oslo: PedLex. (52 sider).

Hovdenak, S. S. (2011). *Utdannings sosiologi - fra teori til praksis i skolen*. Trondheim: Tapir akademisk forlag. Kapittel 2, 3, 4: s. 27-61 (32 sider).

Imsen, G. (5 utg.) (2014). *Elevers verden. Innføring i pedagogisk psykologi*. Oslo: Universitetsforlaget. (465 sider).

Imsen, G. (5. utg.) (2016). *Læreren verden. Innføring i generell didaktikk*. Oslo: Universitetsforlaget. (555 sider).

Postholm, M.B. & Jacobsen, D.I. (2011). *Læreren med forskerblikk: innføring i vitenskapelig metode for lærerstudenter*. Kristiansand: Høyskoleforlaget. (136 sider).

Spurkeland, J. & Lysebo, M.O. (2016). *Relasjonskompetanse i skolen*. Oslo: PedLex. (73 sider).

Kompendium i pedagogikk PPU A 2016:

Berg, K. (2014). Mellom politikk og etikk – en analyse og diskusjon av lærernes profesjonsetiske plattform. I C.R. Haugen & T.A. Hestbek, *Pedagogikk, Politikk og etikk*. Oslo: Universitetsforlaget. Kapittel 8: s. 130-143 (13 sider).

Bråten, Ivar & Thurmann-Moe, Anne Cathrine (1996): Den nærmeste utviklingssonen som utgangspunkt for pedagogisk praksis. I Ivar Bråten (red.): *Vygotsky i pedagogikken*. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag. Kapittel 5: s. 123-143 (19 sider).

Dysthe, Olga (2001). Sosiokulturelle teoriperspektiv på kunnskap og læring. I Olga Dysthe (red.), *Dialog, samspel og læring*. Oslo: Abstrakt forlag. s. 33-69 (35 sider).

Frønes, I. (2013). Å forstå sosialisering. I Ivar Frønes, *Sosialisering og kunnskapssamfunnet*. Oslo: Gyldendal akademisk. Kapittel 3: s. 124-146 (20 sider).

Furberg, A. & Rasmussen, I. (2011). Faktaorientering og forståelsesorientering i elevers bruk av nettbaserte læringsomgivelser. I T.E. Hauge & A. Lund (Red), *Små skritt eller store sprang? Om digitale tilstander i skolen*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. Kapittel 2: s. 23-57 (34 sider).

Jensen, R. og Aas, M. (2012). Å utforske praksis i lys av teori og forskning. I R. Jensen & M. Aas, *Å utforske praksis – videregående skole*. Oslo: Cappelen Damm. Kapittel 2: s. 22-33 (12 sider).

Klette, K. (2013). Hva vet vi om god undervisning? Rapport fra klasseromsforskningen. I R.J. Krumsvik & R. Säljö (Red), *Praktisk pedagogisk utdanning. En antologi*. Bergen: Fagbokforlaget. Kapittel 7: s. 173-200 (28 sider).

Ogden, T. (2015). Klasseromspektivet. Klasseledelse. I T. Ogden, *Sosial kompetanse og problemadferd i skolen*. Oslo: Gyldendal akademisk. Kapittel 5: s. 127-165 (44 sider).

Repstad, K. (2014). *Yrkesretting av fellesfagene i videregående opplæring*. Oslo: Pedlex. s. 6 – 18 (12 sider).

Røkenes, O.H. & Hanssen, P.H. (2012). *Bære eller bryte: kommunikasjon og relasjon i arbeid med mennesker*. Bergen: Fagbokforlaget. Kapittel 6-7: s. 177-238 (60 sider).

Tobiassen, R. (2015). Lærerstudenten som aktør i praksisopplæringen. I E.K. Høihilder (red.), *Praksisboka for lærerutdanningen*. Oslo: Gyldendal Akademisk. Kapittel 1: s. 13-33 (20 sider).

Wichstrøm, L. (2008). Barns og unges psykiske helse. I Ø Kvello (Red.). *Oppvekst. Om barn og unges utvikling og oppvekstmiljø*. Oslo: Gyldendal Akademisk. s. 395-430 (36 sider).

Wikene, L.G. (2014). Klasseledelse – ingeniørkunst eller pedagogikk? I: Haugen & Hestbek (red.), *Pedagogikk, Politikk og etikk*. Oslo: Universitetsforlaget. Kapittel 17: s. 261-274 (13 sider).

Ødegård, Inger Karin Røe (2014). *Pedagogisk entreprenørskap i lærerutdanning*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk, Kapittel 4: s. 53-65 (13 sider).

Aagre, Willy (2015). Ungdomskultur som lærings- og kunnskapsressurs. I E.K. Høihilder & L.G. Lingås (2014), *Pedagogikk 8-13*. Oslo: Gyldendal Akademisk. Kapittel 6: s. 89-104 (15 sider).

Pensumlitteratur – artikler, Internett:

Evans, L. (2008). Professionalism, professionalism and the development of education professionals. *British Journal of Educational Studies*, 56(1), s. 20-38 (18 sider).

Federici, R.A og Skaalvik, E.M. (2013): Lærer—elev-relasjonen – betydning for elevenes motivasjon og læring. *Bedre skole*, 1, 2013 (5 sider). Lærer – elev-relasjonen

Hegna, K.; Ødegård, G.& Strandbu, Å. (2013). En «sykt seriøs» ungdomsgenerasjon?: unges liv og levekår. Tidsskrift for Norsk Psykologforening. 50(4), s. 374-377 (4 sider).

Mercer, N., Hennessy, S., & Warwick, P. (2010). Using interactive whiteboards to orchestrate classroom dialogue. *Technology, Pedagogy and Education*, 19(2). s. 195-209 (15 sider).

Olweus, D. & Solberg, C. (2006). Mobbing blant barn og unge. I Barne- ungdoms- og familiedirektoratet. (19 sider).

Offentlige dokumenter:

Lov om opplæring med forskrift og Kunnskapsløftet: <http://www.udir.no/Regelverk/Lover-og-forskrifter/>

Stoff knyttet til minoritetsspråklige elever:

<http://www.udir.no/Spesielt-for/Minoritetsspraklige-elever/>

Nyttige veiledere (Utdanningsdirektoratet):

Utvikling av læringsmiljø/klasseledelse:

<http://www.udir.no/Laringsmiljo/>

Utvikling av sosial kompetanse:

http://www.udir.no/Upload/Satsningsomraader/LOM/5/Veil_Sos_kompetanse.pdf?epslanguage=no

Veiledning for spesialundervisning i grunnskole og videregående skole

<http://inge.no/hit/veilederspesialundervisning.pdf>

Ressursside om mobbing:

<http://www.udir.no/Laringsmiljo/Arbeid-mot-mobbing/>

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:49:31

LPDR116 Drama/teater, didaktikk 1 (Høst 2017)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Fakultet for lærerutdanninger og språk

Stuedsted: Halden

Emneansvarlig: Liv Anne Fossbråten

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er ett av to obligatoriske fagdidaktiske emner i studiet *Praktisk-pedagogisk utdanning, heltid og deltid*.

Undervisningssemester

1. semester (høst).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskaper:

Studenten

- kan begrunne fagets plass i skoleverket
- kjenner godt til læreplanverket samt sentrale styringsdokumenter
- har kunnskap om modeller for planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisningen i faget
- har kunnskaper om informasjonskilder i faget

Ferdigheter:

Studenten kan

- anvende og reflektere over teori for planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning
- formulere mål/læringsutbytte
- utarbeide kjennetegn på måloppnåelse og kriterier for vurdering av og for læring i faget
- utføre systematiske søk etter faglig og relevant informasjon, anvende ulike kriterier for kildekritikk
- anvende relevante læremidler i faget

Generell kompetanse:

Studenten

- kjenner faglærerrollen og anvar for å skape et godt læringsmiljø
- kan arbeide sammen med andre faglærere og kolleger
- kan kritisk reflektere over egen utvikling som lærer og klasseleder
- har oversikt over ulike informasjonsressurser og læremidler innen sitt fagfelt og kunne gjøre kritiske vurderinger av disse
- har et bevisst forhold til etiske spørsmål i faget

Innhold

Følgende hovedtema inngår:

- Vitenskapsfaget, profesjonsfaget, skolefaget
- Læreplaner og fagdidaktisk arbeid
- Arbeidsmåter i faget, undervisningsmetoder og prinsipper
- Læremidler inkludert IKT
- Fag- og yrkesetikk
- Elewurdering

Undervisnings- og læringsformer

Det veksles mellom forelesning, diskusjoner, gruppearbeid og øvelser. Emnet gis som seks hele dagers undervisning, og er knyttet til seks ukers praksisopplæring.

Avhengig av antall studenter knyttet til emnet, vil emnet kunne gjennomføres som veiledning.

Praksis

Det er seks ukers praksisopplæring i skoler/utdanningsinstitusjoner knyttet til emnet. Det foreligger egen emnebeskrivelse for praksisopplæringen.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1) Obligatorisk frammøte (minimum 80 %)

2) Hjemmeoppgave om undervisningsplanlegging, gjennomføring og evaluering i faget, omfang 12-15 sider.

Oppgaven skal ta for seg spesielle utfordringer studenten har opplevd i forbindelse med planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning i faget i første praksisperiode. Ut fra en valgt problemstilling skal det ved bruk av didaktisk teori gjøres refleksjoner over hvordan disse utfordringene kan finne sine mulige løsninger.

Oppgaven forutsetter loggføring og skriftliggjøring av praksisforløpet og veiledningen i den forbindelse (praksisjournal). Problemstillingen skal godkjennes av didaktikk lærer.

Oppgaven vurderes med godkjent/ikke godkjent.

Vurderes oppgaven til ikke godkjent får studenten ett nytt forsøk til fastsatt frist.

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan framstille seg til avsluttende eksamen.

Eksamen

Det gis ikke separat karakter for didaktikkemner, men spesialiseringen vil angis på vitnemålet som "godkjent".

Sluttvurdering i emnet *Drama/teater, didaktikk 1* inngår i en felles eksamen for emner i PPU-studiet. For detaljer om sluttvurdering, se pkt. Vurdering i generell del av studieplanen og i emnet *Praktisk pedagogikk*.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltakelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Litteratur

Felleslitteratur (pedagogikk og fagdidaktikk) fremgår av emnebeskrivelsen for Pedagogikk i praktisk-pedagogisk utdanning.

LPENG116 Engelsk, didaktikk 1 (Høst 2017)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Fakultet for lærerutdanninger og språk

Stuedsted: Halden

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er ett av to obligatoriske fagdidaktiske emner i studiet *Praktisk-pedagogisk utdanning, heltid og deltid*.

Undervisningssemester

1. semester (høst).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskaper:

Studenten

- kan begrunne fagets plass i skoleverket
- kjenner godt til læreplanverket samt sentrale styringsdokumenter
- har kunnskap om modeller for planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisningen i faget
- har kunnskaper om informasjonskilder i faget

Ferdigheter:

Studenten kan

- anvende og reflektere over teori for planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning
- formulere mål/læringsutbytte
- utarbeide kjennetegn på måloppnåelse og kriterier for vurdering av og for læring i faget
- utføre systematiske søk etter faglig og relevant informasjon, anvende ulike kriterier for kildekritikk
- anvende relevante læremidler i faget

Generell kompetanse:

Studenten

- kjenner faglærerrollen og anvar for å skape et godt læringsmiljø
- kan arbeide sammen med andre faglærere og kolleger
- kan kritisk reflektere over egen utvikling som lærer og klasseleder
- har oversikt over ulike informasjonsressurser og læremidler innen sitt fagfelt og kunne gjøre kritiske vurderinger av disse
- har et bevisst forhold til etiske spørsmål i faget

Innhold

Følgende hovedtema inngår:

- Vitenskapsfaget, profesjonsfaget, skolefaget
- Læreplaner og fagdidaktisk arbeid
- Arbeidsmåter i faget, undervisningsmetoder og prinsipper
- Læremidler inkludert IKT
- Fag- og yrkesetikk
- Elewurdering

Undervisnings- og læringsformer

Det veksles mellom forelesning, diskusjoner, gruppearbeid og øvelser. Emnet gis som seks hele dagers undervisning, og er knyttet til seks ukers praksisopplæring.

Avhengig av antall studenter knyttet til emnet, vil emnet kunne gjennomføres som veiledning.

Praksis

Det er seks ukers praksisopplæring i skoler/utdanningsinstitusjoner knyttet til emnet. Det foreligger egen emnebeskrivelse for praksisopplæringen.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1) Obligatorisk frammøte (minimum 80 %)

2) Hjemmeoppgave om undervisningsplanlegging, gjennomføring og evaluering i faget, omfang 12-15 sider.

Oppgaven skal ta for seg spesielle utfordringer studenten har opplevd i forbindelse med planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning i faget i første praksisperiode. Ut fra en valgt problemstilling skal det ved bruk av didaktisk teori gjøres refleksjoner over hvordan disse utfordringene kan finne sine mulige løsninger.

Oppgaven forutsetter loggføring og skriftliggjøring av praksisforløpet og veiledningen i den forbindelse (praksisjournal). Problemstillingen skal godkjennes av didaktikklærer.

Oppgaven vurderes med godkjent/ikke godkjent.

Vurderes oppgaven til ikke godkjent får studenten ett nytt forsøk til fastsatt frist.

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan framstille seg til avsluttende eksamen.

Eksamen

Det gis ikke separat karakter for didaktikkemner, men spesialiseringen vil angis på vitnemålet som "godkjent".

Sluttvurdering i emnet *Engelsk, didaktikk 1* inngår i en felles eksamen for emner i PPU-studiet. For detaljer om sluttvurdering, se pkt. Vurdering i generell del av studieplanen og i emnet *Praktisk pedagogikk*.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltakelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Litteratur

Felleslitteratur (pedagogikk og fagdidaktikk) fremgår av emnebeskrivelsen for Pedagogikk i praktisk-pedagogisk utdanning.

Litteratur spesifikt for emnet: Opplyses ved studiestart og gis til dels i kompendium.

LPFRS116 Fremmedspråk, didaktikk 1 (Høst 2017)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Fakultet for lærerutdanninger og språk

Stuedsted: Halden

Emneansvarlig: Camilla Bjørke

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er ett av to obligatoriske fagdidaktiske emner i studiet *Praktisk-pedagogisk utdanning, heltid og deltid*.

Undervisningssemester

1. semester (høst).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskaper:

Studenten

- kan begrunne fagets plass i skoleverket
- kjenner godt til læreplanverket samt sentrale styringsdokumenter
- har kunnskap om modeller for planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisningen i faget
- har kunnskaper om informasjonskilder i faget

Ferdigheter:

Studenten kan

- anvende og reflektere over teori for planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning
- formulere mål/læringsutbytte
- utarbeide kjennetegn på måloppnåelse og kriterier for vurdering av og for læring i faget
- utføre systematiske søk etter faglig og relevant informasjon, anvende ulike kriterier for kildekritikk
- anvende relevante læremidler i faget

Generell kompetanse:

Studenten

- kjenner faglærerrollen og anvar for å skape et godt læringsmiljø
- kan arbeide sammen med andre faglærere og kolleger
- kan kritisk reflektere over egen utvikling som lærer og klasseleder
- har oversikt over ulike informasjonsressurser og læremidler innen sitt fagfelt og kunne gjøre kritiske vurderinger av disse
- har et bevisst forhold til etiske spørsmål i faget

Innhold

Følgende hovedtema inngår:

- Vitenskapsfaget, profesjonsfaget, skolefaget
- Læreplaner og fagdidaktisk arbeid
- Arbeidsmåter i faget, undervisningsmetoder og prinsipper
- Læremidler inkludert IKT
- Fag- og yrkesetikk
- Elewurdering

Undervisnings- og læringsformer

Det veksles mellom forelesning, diskusjoner, gruppearbeid og øvelser. Emnet gis som seks hele dagers undervisning, og er knyttet til seks ukers praksisopplæring.

Avhengig av antall studenter knyttet til emnet, vil emnet kunne gjennomføres som veiledning.

Praksis

Det er seks ukers praksisopplæring i skoler/utdanningsinstitusjoner knyttet til emnet. Det foreligger egen emnebeskrivelse for praksisopplæringen.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1) Obligatorisk frammøte (minimum 80 %)

2) Hjemmeoppgave om undervisningsplanlegging, gjennomføring og evaluering i faget, omfang 12-15 sider.

Oppgaven skal ta for seg spesielle utfordringer studenten har opplevd i forbindelse med planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning i faget i første praksisperiode. Ut fra en valgt problemstilling skal det ved bruk av didaktisk teori gjøres refleksjoner over hvordan disse utfordringene kan finne sine mulige løsninger.

Oppgaven forutsetter loggføring og skriftliggjøring av praksisforløpet og veiledningen i den forbindelse (praksisjournal). Problemstillingen skal godkjennes av didaktikklærer.

Oppgaven vurderes med godkjent/ikke godkjent.

Vurderes oppgaven til ikke godkjent får studenten ett nytt forsøk til fastsatt frist.

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan framstille seg til avsluttende eksamen.

Eksamen

Det gis ikke separat karakter for didaktikkemner, men spesialiseringen vil angis på vitnemålet som "godkjent".

Sluttvurdering i emnet *Fremmedspråk, didaktikk 1* inngår i en felles eksamen for emner i PPU-studiet. For detaljer om sluttvurdering, se pkt. Vurdering i generell del av studieplanen og i emnet *Praktisk pedagogikk*.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltakelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Litteratur

Felleslitteratur (pedagogikk og fagdidaktikk) fremgår av emnebeskrivelsen for Pedagogikk i praktisk-pedagogisk utdanning.

Litteratur spesifikt for emnet: Opplyses ved studiestart og gis til dels i kompendium.

LPKR116 Kroppsøving/idrettsfag, didaktikk 1 (Høst 2017)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Fakultet for lærerutdanninger og språk

Stuedsted: Halden

Emneansvarlig: Knut Egil Hanssen

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er ett av to obligatoriske fagdidaktiske emner i studiet *Praktisk-pedagogisk utdanning, heltid og deltid*.

Undervisningssemester

1. semester (høst)

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskaper:

Studenten

- kan begrunne fagets plass i skoleverket
- kjenner godt til læreplanverket samt sentrale styringsdokumenter
- har kunnskap om modeller for planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisningen i faget
- har kunnskaper om informasjonskilder i faget

Ferdigheter:

Studenten kan

- anvende og reflektere over teori for planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning
- formulere mål/læringsutbytte
- utarbeide kjennetegn på måloppnåelse og kriterier for vurdering av og for læring i faget
- utføre systematiske søk etter faglig og relevant informasjon, anvende ulike kriterier for kildekritikk
- anvende relevante læremidler i faget

Generell kompetanse:

Studenten

- kjenner faglærerrollen og anvar for å skape et godt læringsmiljø
- kan arbeide sammen med andre faglærere og kolleger
- kan kritisk reflektere over egen utvikling som lærer og klasseleder
- har oversikt over ulike informasjonsressurser og læremidler innen sitt fagfelt og kunne gjøre kritiske vurderinger av disse
- har et bevisst forhold til etiske spørsmål i faget

Innhold

Følgende hovedtema inngår:

- Vitenskapsfaget, profesjonsfaget, skolefaget
- Læreplaner og fagdidaktisk arbeid
- Arbeidsmåter i faget, undervisningsmetoder og prinsipper
- Læremidler inkludert IKT
- Fag- og yrkesetikk
- Elewurdering

Undervisnings- og læringsformer

Det veksles mellom forelesning, diskusjoner, gruppearbeid og øvelser. Emnet gis som seks hele dagers undervisning, og er knyttet til seks ukers praksisopplæring.

Avhengig av antall studenter knyttet til emnet, vil emnet kunne gjennomføres som veiledning.

Praksis

Det er seks ukers praksisopplæring i skoler/utdanningsinstitusjoner knyttet til emnet. Det foreligger egen emnebeskrivelse for praksisopplæringen.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1) Obligatorisk frammøte (minimum 80 %)

2) Hjemmeoppgave om undervisningsplanlegging, gjennomføring og evaluering i faget, omfang 12-15 sider.

Oppgaven skal ta for seg spesielle utfordringer studenten har opplevd i forbindelse med planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning i faget i første praksisperiode. Ut fra en valgt problemstilling skal det ved bruk av didaktisk teori gjøres refleksjoner over hvordan disse utfordringene kan finne sine mulige løsninger.

Oppgaven forutsetter loggføring og skriftliggjøring av praksisforløpet og veiledningen i den forbindelse (praksisjournal). Problemstillingen skal godkjennes av didaktikklærer.

Oppgaven vurderes med godkjent/ikke godkjent.

Vurderes oppgaven til ikke godkjent får studenten ett nytt forsøk til fastsatt frist.

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan framstille seg til avsluttende eksamen.

Eksamen

Det gis ikke separat karakter for didaktikkemner, men spesialiseringen vil angis på vitnemålet som "godkjent".

Sluttvurdering i emnet *Kroppsøving/idrettsfag, didaktikk 1* inngår i en felles eksamen for emner i PPU-studiet. For detaljer om sluttvurdering, se pkt. Vurdering i generell del av studieplanen og i emnet *Praktisk pedagogikk*.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltakelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Litteratur

Felleslitteratur (pedagogikk og fagdidaktikk) fremgår av emnebeskrivelsen for Pedagogikk i praktisk-pedagogisk utdanning.

Litteratur spesifikt for emnet: Opplyses ved studiestart og gis til dels i kompendium.

LPKH116 Kunst og håndverk/formgivning, didaktikk 1 (Høst 2017)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Fakultet for lærerutdanninger og språk

Studiested: Halden

Emneansvarlige: Solveig Toft, Solveig Toft

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er ett av to obligatoriske fagdidaktiske emner i studiet *Praktisk-pedagogisk utdanning, heltid og deltid*.

Undervisningssemester

1. semester (høst).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskaper:

Studenten

- kan begrunne fagets plass i skoleverket
- kjenner godt til læreplanverket samt sentrale styringsdokumenter
- har kunnskap om modeller for planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisningen i faget

- har kunnskaper om informasjonskilder i faget

Ferdigheter:

Studenten kan

- anvende og reflektere over teori for planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning
- formulere mål/læringsutbytte
- utarbeide kjennetegn på måloppnåelse og kriterier for vurdering av og for læring i faget
- utføre systematiske søk etter faglig og relevant informasjon, anvende ulike kriterier for kildekritikk
- anvende relevante læremidler i faget

Generell kompetanse:

Studenten

- kjenner faglærerrollen og anvar for å skape et godt læringsmiljø
- kan arbeide sammen med andre faglærere og kolleger
- kan kritisk reflektere over egen utvikling som lærer og klasseleder
- har oversikt over ulike informasjonsressurser og læremidler innen sitt fagfelt og kunne gjøre kritiske vurderinger av disse
- har et bevisst forhold til etiske spørsmål i faget

Innhold

Følgende hovedtema inngår:

- Vitenskapsfaget, profesjonsfaget, skolefaget
- Læreplaner og fagdidaktisk arbeid
- Arbeidsmåter i faget, undervisningsmetoder og prinsipper
- Læremidler inkludert IKT
- Fag- og yrkesetikk
- Elewurdering

Undervisnings- og læringsformer

Det veksles mellom forelesning, diskusjoner, gruppearbeid og øvelser. Emnet gis som seks hele dagers undervisning, og er knyttet til seks ukers praksisopplæring.

Avhengig av antall studenter knyttet til emnet, vil emnet kunne gjennomføres som veiledning.

Praksis

Det er seks ukers praksisopplæring i skoler/utdanningsinstitusjoner knyttet til emnet. Det foreligger egen emnebeskrivelse for praksisopplæringen.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1) Obligatorisk frammøte (minimum 80%)

2) Hjemmeoppgave om undervisningsplanlegging, gjennomføring og evaluering i faget, omfang 12-15 sider.

Oppgaven skal ta for seg spesielle utfordringer studenten har opplevd i forbindelse med planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning i faget i første praksisperiode. Ut fra en valgt problemstilling skal det ved bruk av didaktisk teori gjøres refleksjoner over hvordan disse utfordringene kan finne sine mulige løsninger.

Oppgaven forutsetter loggføring og skriftliggjøring av praksisforløpet og veiledningen i den forbindelse (praksisjournal). Problemstillingen skal godkjennes av didaktikk lærer.

Oppgaven vurderes med godkjent/ikke godkjent.

Vurderes oppgaven til ikke godkjent får studenten ett nytt forsøk til fastsatt frist.

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan framstille seg til avsluttende eksamen.

Eksamen

Det gis ikke separat karakter for didaktikkemner, men spesialiseringen vil angis på vitnemålet som "godkjent".

Sluttvurdering i emnet *Kunst og håndverk/formgivning, didaktikk 1* inngår i en felles eksamen for emner i PPU-studiet. For detaljer om sluttvurdering, se pkt. Vurdering i generell del av studieplanen og i emnet *Praktisk pedagogikk*.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltakelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Litteratur

Felleslitteratur (pedagogikk og fagdidaktikk) fremgår av emnebeskrivelsen for Pedagogikk i praktisk-pedagogisk utdanning.

Litteratur spesifikt for emnet: Opplyses ved studiestart og gis til dels i kompendium.

LPMA116 Matematikk, didaktikk 1 (Høst 2017)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Fakultet for lærerutdanninger og språk

Stuedsted: Halden

Emneansvarlig: Audun Rojahn Olafsen

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er ett av to obligatoriske fagdidaktiske emner i studiet *Praktisk-pedagogisk utdanning, heltid og deltid*.

Undervisningssemester

1. semester (høst)

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskaper:

Studenten

- kan begrunne fagets plass i skoleverket
- kjenner godt til læreplanverket samt sentrale styringsdokumenter
- har kunnskap om modeller for planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisningen i faget
- har kunnskaper om informasjonskilder i faget

Ferdigheter:

Studenten kan

- anvende og reflektere over teori for planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning
- formulere mål/læringsutbytte
- utarbeide kjennetegn på måloppnåelse og kriterier for vurdering av og for læring i faget
- utføre systematiske søk etter faglig og relevant informasjon, anvende ulike kriterier for kildekritikk
- anvende relevante læremidler i faget

Generell kompetanse:

Studenten

- kjenner faglærerenrollen og anvar for å skape et godt læringsmiljø
- kan arbeide sammen med andre faglærere og kolleger
- kan kritisk reflektere over egen utvikling som lærer og klasseleder
- har oversikt over ulike informasjonsressurser og læremidler innen sitt fagfelt og kunne gjøre kritiske vurderinger av disse
- har et bevisst forhold til etiske spørsmål i faget

Innhold

Følgende hovedtema inngår:

- Vitenskapsfaget, profesjonsfaget, skolefaget
- Læreplaner og fagdidaktisk arbeid
- Arbeidsmåter i faget, undervisningsmetoder og prinsipper
- Læremidler inkludert IKT
- Fag- og yrkesetikk
- Elewurdering

Undervisnings- og læringsformer

Det veksles mellom forelesning, diskusjoner, gruppearbeid og øvelser. Emnet gis som seks hele dagers undervisning, og er knyttet til seks ukers praksisopplæring.

Avhengig av antall studenter knyttet til emnet, vil emnet kunne gjennomføres som veiledning.

Praksis

Det er seks ukers praksisopplæring i skoler/utdanningsinstitusjoner knyttet til emnet. Det foreligger egen emnebeskrivelse for praksisopplæringen.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1) Obligatorisk frammøte (minimum 80 %)

2) Hjemmeoppgave om undervisningsplanlegging, gjennomføring og evaluering i faget, omfang 12-15 sider.

Oppgaven skal ta for seg spesielle utfordringer studenten har opplevd i forbindelse med planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning i faget i første praksisperiode. Ut fra en valgt problemstilling skal det ved bruk av didaktisk teori gjøres refleksjoner over hvordan disse utfordringene kan finne sine mulige løsninger.

Oppgaven forutsetter loggføring og skriftliggjøring av praksisforløpet og veiledningen i den forbindelse (praksisjournal). Problemstillingen skal godkjennes av didaktikklærer.

Oppgaven vurderes med godkjent/ikke godkjent.

Vurderes oppgaven til ikke godkjent får studenten ett nytt forsøk til fastsatt frist.

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan framstille seg til avsluttende eksamen.

Eksamen

Det gis ikke separat karakter for didaktikkemner, men spesialiseringen vil angis på vitnemålet som "godkjent".

Sluttvurdering i emnet *Matematikk, didaktikk 1* inngår i en felles eksamen for emner i PPU-studiet. For detaljer om sluttvurdering, se pkt. Vurdering i generell del av studieplanen og i emnet *Praktisk pedagogikk*.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltakelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Litteratur

Felleslitteratur (pedagogikk og fagdidaktikk) fremgår av emnebeskrivelsen for Pedagogikk i praktisk-pedagogisk utdanning.

Litteratur spesifikt for emnet: Opplyses ved studiestart og gis til dels i kompendium.

LPMUS116 Musikk, didaktikk 1 (Høst 2017)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Fakultet for lærerutdanninger og språk

Stuedsted: Halden

Emneansvarlig: Elisabeth Giske

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er ett av to obligatoriske fagdidaktiske emner i studiet *Praktisk-pedagogisk utdanning, heltid og deltid*.

Undervisningssemester

1. semester (høst)

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskaper:

Studenten

- kan begrunne fagets plass i skoleverket
- kjenner godt til læreplanverket samt sentrale styringsdokumenter
- har kunnskap om modeller for planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisningen i faget
- har kunnskaper om informasjonskilder i faget

Ferdigheter:

Studenten kan

- anvende og reflektere over teori for planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning
- formulere mål/læringsutbytte
- utarbeide kjennetegn på måloppnåelse og kriterier for vurdering av og for læring i faget
- utføre systematiske søk etter faglig og relevant informasjon, anvende ulike kriterier for kildekritikk
- anvende relevante læremidler i faget

Generell kompetanse:

Studenten

- kjenner faglærerenrollen og anvar for å skape et godt læringsmiljø
- kan arbeide sammen med andre faglærere og kolleger
- kan kritisk reflektere over egen utvikling som lærer og klasseleder
- har oversikt over ulike informasjonsressurser og læremidler innen sitt fagfelt og kunne gjøre kritiske vurderinger av disse
- har et bevisst forhold til etiske spørsmål i faget

Innhold

Følgende hovedtema inngår:

- Vitenskapsfaget, profesjonsfaget, skolefaget
- Læreplaner og fagdidaktisk arbeid
- Arbeidsmåter i faget, undervisningsmetoder og prinsipper
- Læremidler inkludert IKT
- Fag- og yrkesetikk
- Elewurdering

Undervisnings- og læringsformer

Det veksles mellom forelesning, diskusjoner, gruppearbeid og øvelser. Emnet gis som seks hele dagers undervisning, og er knyttet til seks ukers praksisopplæring.

Avhengig av antall studenter knyttet til emnet, vil emnet kunne gjennomføres som veiledning.

Praksis

Det er seks ukers praksisopplæring i skoler/utdanningsinstitusjoner knyttet til emnet. Det foreligger egen emnebeskrivelse for praksisopplæringen.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1) Obligatorisk frammøte (minimum 80 %)

2) Hjemmeoppgave om undervisningsplanlegging, gjennomføring og evaluering i faget, omfang 12-15 sider.

Oppgaven skal ta for seg spesielle utfordringer studenten har opplevd i forbindelse med planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning i faget i første praksisperiode. Ut fra en valgt problemstilling skal det ved bruk av didaktisk teori gjøres refleksjoner over hvordan disse utfordringene kan finne sine mulige løsninger.

Oppgaven forutsetter loggføring og skriftliggjøring av praksisforløpet og veiledningen i den forbindelse (praksisjournal). Problemstillingen skal godkjennes av didaktikklærer.

Oppgaven vurderes med godkjent/ikke godkjent.

Vurderes oppgaven til ikke godkjent får studenten ett nytt forsøk til fastsatt frist.

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan framstille seg til avsluttende eksamen.

Eksamen

Det gis ikke separat karakter for didaktikkemner, men spesialiseringen vil angis på vitnemålet som "godkjent".

Sluttvurdering i emnet *Musikk, didaktikk 1* inngår i en felles eksamen for emner i PPU-studiet. For detaljer om sluttvurdering, se pkt. Vurdering i generell del av studieplanen og i emnet *Praktisk pedagogikk*.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltakelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Litteratur

Felleslitteratur (pedagogikk og fagdidaktikk) fremgår av emnebeskrivelsen for Pedagogikk i praktisk-pedagogisk utdanning.

Litteratur spesifikt for emnet:

(Litteraturlista er sist oppdatert 29.06.2014.)

Røys, Helge, Gjørund, Peik og Huseby, Roar 2007: *Didaktikk i skolen*. Damm Egmont

Johnsen, Bjørn 2013: *Musikkfaget på ungdomstrinnet*. Fagbokforlaget

LPNA116 Naturfag, didaktikk 1 (Høst 2017)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Fakultet for lærerutdanninger og språk

Stuedsted: Halden

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er ett av to obligatoriske fagdidaktiske emner i studiet *Praktisk-pedagogisk utdanning, heltid og deltid*.

Undervisningssemester

1. semester (høst)

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskaper:

Studenten

- kan begrunne fagets plass i skoleverket
- kjenner godt til læreplanverket samt sentrale styringsdokumenter
- har kunnskap om modeller for planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisningen i faget
- har kunnskaper om informasjonskilder i faget

Ferdigheter:

Studenten kan

- anvende og reflektere over teori for planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning
- formulere mål/læringsutbytte
- utarbeide kjennetegn på måloppnåelse og kriterier for vurdering av og for læring i faget
- utføre systematiske søk etter faglig og relevant informasjon, anvende ulike kriterier for kildekritikk
- anvende relevante læremidler i faget

Generell kompetanse:

Studenten

- kjenner faglærerrollen og anvar for å skape et godt læringsmiljø
- kan arbeide sammen med andre faglærere og kolleger
- kan kritisk reflektere over egen utvikling som lærer og klasseleder
- har oversikt over ulike informasjonsressurser og læremidler innen sitt fagfelt og kunne gjøre kritiske vurderinger av disse
- har et bevisst forhold til etiske spørsmål i faget

Innhold

Følgende hovedtema inngår:

- Vitenskapsfaget, profesjonsfaget, skolefaget
- Læreplaner og fagdidaktisk arbeid
- Arbeidsmåter i faget, undervisningsmetoder og prinsipper
- Læremidler inkludert IKT
- Fag- og yrkesetikk
- Elewurdering

Undervisnings- og læringsformer

Det veksles mellom forelesning, diskusjoner, gruppearbeid og øvelser. Emnet gis som seks hele dagers undervisning, og er knyttet til seks ukers praksisopplæring.

Avhengig av antall studenter knyttet til emnet, vil emnet kunne gjennomføres som veiledning.

Praksis

Det er seks ukers praksisopplæring i skoler/utdanningsinstitusjoner knyttet til emnet. Det foreligger egen emnebeskrivelse for praksisopplæringen.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1) Obligatorisk frammøte (minimum 80 %)

2) Hjemmeoppgave om undervisningsplanlegging, gjennomføring og evaluering i faget, omfang 12-15 sider.

Oppgaven skal ta for seg spesielle utfordringer studenten har opplevd i forbindelse med planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning i faget i første praksisperiode. Ut fra en valgt problemstilling skal det ved bruk av didaktisk teori gjøres refleksjoner over hvordan disse utfordringene kan finne sine mulige løsninger.

Oppgaven forutsetter loggføring og skriftliggjøring av praksisforløpet og veiledningen i den forbindelse (praksisjournal). Problemstillingen skal godkjennes av didaktikklærer.

Oppgaven vurderes med godkjent/ikke godkjent.

Vurderes oppgaven til ikke godkjent får studenten ett nytt forsøk til fastsatt frist.

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan framstille seg til avsluttende eksamen.

Eksamen

Det gis ikke separat karakter for didaktikkemner, men spesialiseringen vil angis på vitnemålet som "godkjent".

Sluttvurdering i emnet *Naturfag, didaktikk 1* inngår i en felles eksamen for emner i PPU-studiet. For detaljer om sluttvurdering, se pkt. Vurdering i generell del av studieplanen og i emnet *Praktisk pedagogikk*.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltakelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Litteratur

Felleslitteratur (pedagogikk og fagdidaktikk) fremgår av emnebeskrivelsen for Pedagogikk i praktisk-pedagogisk utdanning.

Litteratur spesifikt for emnet:

(Litteraturlista er sist oppdatert 29.06.2014.)

Bok:

Knain, E., & Kolstø, S. D. (2011). *Elever som forskere i naturfag*. Oslo: Universitetsforlaget.

Artikler (I tillegg kommer noen artikler, ca. 100 s., som vil være særskilt relevant i forhold til tema det arbeides med i undervisning):

Abrahams, I., & Millar, R. (2008). Does practical work really work? A study of the effectiveness of practical work as a teaching and learning method in school science. *International Journal of Science Education* 30(14), 1945-1969.

Braund, Martin, & Campbell, Bob. (2010). Learning to Teach About Ideas and Evidence in Science: The Student Teacher as Change Agent. *Research in Science Education*, 40(2), 203-222. doi: 10.1007/s11165-008-9110-0

Kind, P.M. (2003). Praktisk arbeid og naturfagvitenskapelig allmenndannelse. In B. Bungum, D. Jorde & S. Sjøberg (Eds.), *Naturfagdidaktikk: perspektiver, forskning, utvikling* (pp. 226-244). Oslo: Gyldendal akademisk.

Knain, E. (2005). Skrivning i naturfag: mellom tekst og natur. *NorDiNa, NB(NB)*, 73-84.

Kolstø, S. D. (2001). Scientific literacy for citizenship: Tools for dealing with the science dimension of controversial socioscientific issues. *Science Education*, 85(3), 291-309.

Millar, R. (1996). Towards a science curriculum for public understanding. *School Science Review*, 77(280), 7-18.

Ødegaard, M., & Arnesen, N. E. (2010). Hva skjer i naturfagklasserommet? Resultater fra en videobasert klasseromsstudie; PISA. *NorDiNa*, 6(1), 16-32.

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:49:33

LPNOR116 Norsk, didaktikk 1 (Høst 2017)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Fakultet for lærerutdanninger og språk

Stuedsted: Halden

Emneansvarlig: Leif Erik Vold

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er ett av to obligatoriske fagdidaktiske emner i studiet *Praktisk-pedagogisk utdanning, heltid og deltid*.

Undervisningssemester

1. semester (høst)

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskaper:

Studenten

- kan begrunne fagets plass i skoleverket
- kjenner godt til læreplanverket samt sentrale styringsdokumenter
- har kunnskap om modeller for planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisningen i faget
- har kunnskaper om informasjonskilder i faget

Ferdigheter:

Studenten kan

- anvende og reflektere over teori for planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning
- formulere mål/læringsutbytte
- utarbeide kjennetegn på måloppnåelse og kriterier for vurdering av og for læring i faget
- utføre systematiske søk etter faglig og relevant informasjon, anvende ulike kriterier for kildekritikk
- anvende relevante læremidler i faget

Generell kompetanse:

Studenten

- kjenner faglærerrollen og anvar for å skape et godt læringsmiljø
- kan arbeide sammen med andre faglærere og kolleger
- kan kritisk reflektere over egen utvikling som lærer og klasseleder
- har oversikt over ulike informasjonsressurser og læremidler innen sitt fagfelt og kunne gjøre kritiske vurderinger av disse
- har et bevisst forhold til etiske spørsmål i faget

Innhold

Følgende hovedtema inngår:

- Vitenskapsfaget, profesjonsfaget, skolefaget
- Læreplaner og fagdidaktisk arbeid
- Arbeidsmåter i faget, undervisningsmetoder og prinsipper
- Læremidler inkludert IKT
- Fag- og yrkesetikk
- Elewurdering

Undervisnings- og læringsformer

Det veksles mellom forelesning, diskusjoner, gruppearbeid og øvelser. Emnet gis som seks hele dagers undervisning, og er knyttet til seks ukers praksisopplæring.

Avhengig av antall studenter knyttet til emnet, vil emnet kunne gjennomføres som veiledning.

Praksis

Det er seks ukers praksisopplæring i skoler/utdanningsinstitusjoner knyttet til emnet. Det foreligger egen emnebeskrivelse for praksisopplæringen.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1) Obligatorisk frammøte (minimum 80 %)

2) Hjemmeoppgave om undervisningsplanlegging, gjennomføring og evaluering i faget, omfang 12-15 sider.

Oppgaven skal ta for seg spesielle utfordringer studenten har opplevd i forbindelse med planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning i faget i første praksisperiode. Ut fra en valgt problemstilling skal det ved bruk av didaktisk teori gjøres refleksjoner over hvordan disse utfordringene kan finne sine mulige løsninger.

Oppgaven forutsetter loggføring og skriftliggjøring av praksisforløpet og veiledningen i den forbindelse (praksisjournal). Problemstillingen skal godkjennes av didaktikklærer.

Oppgaven vurderes med godkjent/ikke godkjent.

Vurderes oppgaven til ikke godkjent får studenten ett nytt forsøk til fastsatt frist.

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan framstille seg til avsluttende eksamen.

Eksamen

Det gis ikke separat karakter for didaktikkemner, men spesialiseringen vil angis på vitnemålet som "godkjent".

Sluttvurdering i emnet *Norsk didaktikk 1* inngår i en felles eksamen for emner i PPU-studiet. For detaljer om sluttvurdering, se pkt. Vurdering i generell del av studieplanen og i emnet *Praktisk pedagogikk*.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltakelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Litteratur

Felleslitteratur (pedagogikk og fagdidaktikk) fremgår av emnebeskrivelsen for Pedagogikk i praktisk-pedagogisk utdanning.

Litteratur spesifikt for emnet:

Litteraturlista er sist oppdatert 05.09.2014.

- Henning Fjørtoft: *Norskdidaktikk*; Fagbokforlaget/Landslaget for norskundervisning, 2014

Andre litteraturforslag opplyses ved studiestart.

LPRLE116 Religion, livssyn og etikk, didaktikk 1 (Høst 2017)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Fakultet for lærerutdanninger og språk

Stuedsted: Halden

Emneansvarlig: Alf Rolin

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er ett av to obligatoriske fagdidaktiske emner i studiet *Praktisk-pedagogisk utdanning, heltid og deltid*.

Undervisningssemester

1. semester (høst)

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskaper:

Studenten

- kan begrunne fagets plass i skoleverket
- kjenner godt til læreplanverket samt sentrale styringsdokumenter
- har kunnskap om modeller for planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisningen i faget

- har kunnskaper om informasjonskilder i faget

Ferdigheter:

Studenten kan

- anvende og reflektere over teori for planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning
- formulere mål/læringsutbytte
- utarbeide kjennetegn på måloppnåelse og kriterier for vurdering av og for læring i faget
- utføre systematiske søk etter faglig og relevant informasjon, anvende ulike kriterier for kildekritikk
- anvende relevante læremidler i faget

Generell kompetanse:

Studenten

- kjenner faglærerrollen og anvar for å skape et godt læringsmiljø
- kan arbeide sammen med andre faglærere og kolleger
- kan kritisk reflektere over egen utvikling som lærer og klasseleder
- har oversikt over ulike informasjonsressurser og læremidler innen sitt fagfelt og kunne gjøre kritiske vurderinger av disse
- har et bevisst forhold til etiske spørsmål i faget

Innhold

Følgende hovedtema inngår:

- Vitenskapsfaget, profesjonsfaget, skolefaget
- Læreplaner og fagdidaktisk arbeid
- Arbeidsmåter i faget, undervisningsmetoder og prinsipper
- Læremidler inkludert IKT
- Fag- og yrkesetikk
- Elewurdering

Undervisnings- og læringsformer

Det veksles mellom forelesning, diskusjoner, gruppearbeid og øvelser. Emnet gis som seks hele dagers undervisning, og er knyttet til seks ukers praksisopplæring.

Avhengig av antall studenter knyttet til emnet, vil emnet kunne gjennomføres som veiledning.

Praksis

Det er seks ukers praksisopplæring i skoler/utdanningsinstitusjoner knyttet til emnet. Det foreligger egen emnebeskrivelse for praksisopplæringen.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1) Obligatorisk frammøte (minimum 80%)

2) Hjemmeoppgave om undervisningsplanlegging, gjennomføring og evaluering i faget, omfang 12-15 sider.

Oppgaven skal ta for seg spesielle utfordringer studenten har opplevd i forbindelse med planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning i faget i første praksisperiode. Ut fra en valgt problemstilling skal det ved bruk av didaktisk teori gjøres refleksjoner over hvordan disse utfordringene kan finne sine mulige løsninger.

Oppgaven forutsetter loggføring og skriftliggjøring av praksisforløpet og veiledningen i den forbindelse (praksisjournal). Problemstillingen skal godkjennes av didaktikk lærer.

Oppgaven vurderes med godkjent/ikke godkjent.

Vurderes oppgaven til ikke godkjent får studenten ett nytt forsøk til fastsatt frist.

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan framstille seg til avsluttende eksamen.

Eksamen

Det gis ikke separat karakter for didaktikkemner, men spesialiseringen vil angis på vitnemålet som "godkjent".

Sluttvurdering i emnet *Religion, livssyn og etikk, didaktikk 1* inngår i en felles eksamen for emner i PPU-studiet. For detaljer om sluttvurdering, se pkt. Vurdering i generell del av studieplanen og i emnet *Praktisk pedagogikk*.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltakelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Litteratur

Felleslitteratur (pedagogikk og fagdidaktikk) fremgår av emnebeskrivelsen for Pedagogikk i praktisk-pedagogisk utdanning.

Litteratur spesifikt for emnet:

(Litteraturlista er sist oppdatert 29.06.2014.)

* = i kompendiet

(Bøkene uten stjerne kan kjøpes i bokhandelen)

* Afdal, G. (2013) "De store spørsmål og de små samtaler: Læreren som leder og deltaker i arbeid med religion", i: Christensen, H. og Ulleberg, I. (red.) Klasseledelse, fag og danning. Oslo Gyldendal akademisk, 191-210 (20 s.)

Andreassen, B.-O. (2012) Religionsdidaktikk. En innføring. Oslo: Universitetsforlaget. (225 s.)

* Björlin, O. (2008) «Religionsläraren och religionerna», I: Lundberg, J. G. og Persson, B. L. (red.): religionskunnskap.nu. Föreningen lärare i religionskunnskap. Årsbok, 40, s. 71-85 (15 s.)

* Breidlid, H. and T. Nicolaisen (2011) "Fortellingens ulike dimensjoner" i: I begynnelsen var fortellingen. Oslo: Universitetsforlaget, s. 57-76 (20 s.)

* Børresen, B. (2008) "Filosofisk samtale som arbeidsmåte", Religion og livssyn, 20, nr. 2, 40-44 (5 s.)

- * Enger, T. (1996) "Læreren i grunnskolenes nye religionsfag: Åpent sinn og tomt hjerte?" Kirke og Kultur, 313-322 (10 s.)
- * Fauske, R. (2013) «Eg er så redd for ikkje å vere nøytral nok» Korleis skal ein tolke kravet om ei objektiv og nøytral undervisning, og kva problem er knytte til desse målsettingane?, i: Bente Afset m. fl. (red.) Kunnskap til hva? Om religion i skolen. Trondheim: Akademika forlag, s. 215-238
- * Franck, O. (2013) «Den tredje vägen: mellan objektivistiska och subjektivistiska bilder av tro i undervisning i religionskunnskap. Religious literacy = Religiös literacitet?», Religion och livsfrågor (3), s. 19-23
- * Fuglset, K. S. (2006) Fenomenet religionsundervisning. Fenomenologisk religionspedagogikk i det postsekulære samfunnet, HBO-rapport 6. Bodø: Høgskolen i Bodø. Kapitlene 2: "Livsverda som forskningsfelt", 18-36 (19 s.)
- * Fuglseth, K. S. (2006) «For mykje eller for lite religion i det offentlige rommet?», Kirke og Kultur, nr. 1, 92-102 (11 s.) (=kap. 4 "Samfunnets religiøse grunnlag" i boken Fenomenet religionsundervisning)
- * Funch, C. (2011) "Etisk og eksistensiel dannelse – gjennom 'den store' og 'den lille' fortælling", Religionslæreren (2), 3-4 (2 s.)
- * Gulbrandsen, E. (2002) «Den beste innfallsvinkelen for å starte arbeidet med filosofisk tenkning sammen med barn – finnes den?», Barn, nr. 3, 85-97 (12 s.)
- * Gustafsson-Lundberg, J. (2006) «Religion, politik og globalisering. Religionsdidaktiska perspektiv». I: Lundberg, J. G. og Persson, B. L. (red.): religionskunnskap.nu. Föreningen lärare i religions-kunnskap. Årsbok, 38, 79-93 (15 s.)
- * Halvorsrud, Merete Moe og Moe, Steinar (2012) «RLE-faget i lokale læreplaner – en fallitt i skolen?», Prismet, 63, nr. 2-3, 157-172 (16 s.).
- * Halvorsen, T. (2007) «Kohlbergkontroverser», Norsk sosialt arbeid (2), s. 90-104
- * Hansen, M. (2007) "Pluralismen indad og udad. Skitse til en pluralistisk religionspædagogik på bakgrund av Robert Jacksons bog fra 2004: "Rethinking Religious Education and Plarality", Religionslæreren (5), 10-15 (6 s.)
- * Helskog, Guro H. (2012) «Danning i retning av menneskelig modenhet og visdom gjennom filosofisk dialog», Norsk filosofisk tidsskrift 47 (1), s. 46-60
- * Herold, B. (2008) "Undervisning med film", Religionslæreren, (1), 6-8 (3 s.)
- * Härenstam, K. (2000) Kan du höra vindhästen?: religionsdidaktik - om konsten att välja kunnskap, Lund: Studentlitteratur, kap. 7, "Didaktiska reflektioner", 123-164 (42 s.).
- * Johnsen, E. B. m. fl. (1997) Kunnskapens tekster. Jakten på den gode lærebok. Oslo: Universitetsforlaget, s. 196-197, 204-206 (5 s.) (Om lærebokanalyse)
- * Jämtrud, U. (2010) "Film öppnar dörren til livsfrågor", Religion & livsfrågor, (4), 5-7 (3 s.)
- * Jämtrud, U. (2008) "IKT i religionsundervisningen", Religion & livsfrågor, 38, nr. 3, 11-14 (4 s.)
- * Krogstad, K. (2012) «En undersøkelse av RLE-faget med blick for det lokale», Prismet, 63, nr. 2-3, 143-155 (13 s.)
- * Kvamme, O. A. (2008) «Om det reviderte religion og etikk-faget», Religion og livssyn, 20, 1, 6-10 (5 s.)
- * Larsson, R. (2006) "Livsfrågor – Religion – Livsvärld. Några funderingar i anslutning til H.-G. Heimbrocks bok om en kontextuell religionsdidaktik", Religion & livsfrågor, 36, nr. 4, 10-12 (3 s.)

- * Laudrup, C. (2006) "Religion og religionsundervisning i EU – Religionspædagogiske integrasjonsstrategier i EU", i: Andersen. P. B. m. fl., Religion, skole og kulturell integrasjon i Danmark og Sverige. København: Museum Tusulanums Forlag, 183-203 (21 s.)
- * Leer-Salvesen, K. (2013) «Filmundervisning og fiendebilder», Religion og livssyn, 25, 1, s. 7-11 (5 s.).
- * Leinvik, O. (2011) «Religionskritikk på moralsk grunnlag», Religion og livssyn, 23, nr. 3, 17-21 (5 s.)
- * Lied, I. og Lied, S. (2010) «Vurdering i RLE», i: Dobson, Stephen og Engh, Roar (red.), Vurdering for læring i fag. Kristiansand: Høyskoleforlaget, s. 125-135 (11 s.).
- * Lied, S. (2009) "Mangfold i det livssynsplurale norske klasserommet – utfordringer og muligheter for lærerutdanningen", Acta Didactica Norge, 3, nr. 1, s. 1-23 (24 s.)
- * Lippe, M. von der; Hansen, O. H. B. (2006): "Hot-seat i KRL", i: Ett fag – mange muligheter. En praktisk håndbok i kristendoms-, religions- og livssynskunnskap. Kristiansand: Høyskoleforl., 96-102 (24 s.)
- * Neegaard, G., S. Øiestad Grande, R. Kvalvaag, R. Reinvang, og S. Østberg (2006) «Innføring i religionskunnskap» I: Gunnar Neegaard (red.). Logos og Dharma: Religioner, livssyn og etikk. Bergen: Fagbokforlaget, 2006, 17- 40 (24 s.)
- * Olsen, H. S. (2011) "Den æstetiske erfaring som nutidig religionsdiskurs", Religionslæreren, 1, 3-5 (3 s.)
- * Roald, A. S. (2011) «Religionskritiske stemmer i den moderne islamske tradisjonen», Religion og livssyn, 23, nr. 3, 22-26 (5 s.)
- * Rolin, A.: "Verdiforimidling gjennom prosjektarbeid", Prismet 49 (1998), 107-115 (9 s.)
- * Skeie, G. (2002) "Livssyn og livstolkning", Tidsskrift for Teologi og Kirke, (2), 83-105 (23 s.) http://www.idunn.no/ts/ttk/2002/02/livssyn_og_livstolkning
- * Skirbekk, G. (2011) «Religionskritikk – kvifor og korleis?», Religion og livssyn, 23, nr. 3, 12-16 (5 s.)
- * Stubø, I. (2012) «Den norske grunnskolen formålsparagraf. Verdietikk i moralfilosofisk lys», i: Lied, Sidsel og Osbeck, Religionsdidaktisk arbeid pågår! Valset: Opplandske Bokforlag, 79-108 (30 s.)
- * Stålsett, S. (2011) «'Gud' som kritisk instans. Kristne ressurser til en religionskritikk innenfra». Religion og livssyn, 23, nr. 3, 27-31 (5 s.)
- * Synnes, R. M. (2010) «Religiøsitet blant unge muslimer og kristne i Oslo. Fra barnetro til voksentro», Tidsskrift for ungdomsforskning, 10, nr. 2, 3-18 (16 s.) <http://www.ungdomsforskning.no/>
- Sødal, H. K.: Religion og livssynsdidaktikk, Oslo 2009 el nyere, 11-182 (172 s.)
- * Thomas, A. (2010) «Farlig religion: om forskjellen på forkynnelse og holdnings-dannelse», Religion og livssyn (1), s. 22-28
- * Tønnesen, E. S. (2013) «Å vise fra det utsigelige – bruk av film i religionsundervisningen», Religion og livssyn, 25, nr. 1, 12-16 (5 s.)
- * Vestøl, J. M. "Etikkundervisning" (5 s.) <http://folk.uio.no/jonv/reldid/etikk/index.html>
- * Vestøl, J. M. (2008) «Nye læreplaner – nye kompetansekrav», Religion og livssyn, 20, 1, 11-19 (9 s.).

* Lippe, M. von der (2013) «Hvordan snakker ungdom om religion – og hvorfor snakker de sånn?», din (2), s. 7-3

Totalt 889 s.

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:49:34

LPSF116 Samfunnsfag, didaktikk 1 (Høst 2017)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Fakultet for lærerutdanninger og språk

Stuedsted: Halden

Emneansvarlig: Ronald Nolet

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er ett av to obligatoriske fagdidaktiske emner i studiet *Praktisk-pedagogisk utdanning, heltid og deltid*.

Undervisningssemester

1. semester (høst)

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskaper:

Studenten

- kan begrunne fagets plass i skoleverket
- kjenner godt til læreplanverket samt sentrale styringsdokumenter
- har kunnskap om modeller for planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisningen i faget
- har kunnskaper om informasjonsskilder i faget

Ferdigheter:

Studenten kan

- anvende og reflektere over teori for planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning
- formulere mål/læringsutbytte
- utarbeide kjennetegn på måloppnåelse og kriterier for vurdering av og for læring i faget
- utføre systematiske søk etter faglig og relevant informasjon, anvende ulike kriterier for kildekritikk
- anvende relevante læremidler i faget

Generell kompetanse:

Studenten

- kjenner faglærerenrollen og anvar for å skape et godt læringsmiljø
- kan arbeide sammen med andre faglærere og kolleger
- kan kritisk reflektere over egen utvikling som lærer og klasseleder
- har oversikt over ulike informasjonsressurser og læremidler innen sitt fagfelt og kunne gjøre kritiske vurderinger av disse
- har et bevisst forhold til etiske spørsmål i faget

Innhold

Følgende hovedtema inngår:

- Vitenskapsfaget, profesjonsfaget, skolefaget
- Læreplaner og fagdidaktisk arbeid
- Arbeidsmåter i faget, undervisningsmetoder og prinsipper
- Læremidler inkludert IKT
- Fag- og yrkesetikk
- Elewurdering

Undervisnings- og læringsformer

Det veksles mellom forelesning, diskusjoner, gruppearbeid og øvelser. Emnet gis som seks hele dagers undervisning, og er knyttet til seks ukers praksisopplæring.

Avhengig av antall studenter knyttet til emnet, vil emnet kunne gjennomføres som veiledning.

Praksis

Det er seks ukers praksisopplæring i skoler/utdanningsinstitusjoner knyttet til emnet. Det foreligger egen emnebeskrivelse for praksisopplæringen.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1) Obligatorisk frammøte (minimum 80 %)

2) Hjemmeoppgave om undervisningsplanlegging, gjennomføring og evaluering i faget, omfang 12-15 sider.

Oppgaven skal ta for seg spesielle utfordringer studenten har opplevd i forbindelse med planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning i faget i første praksisperiode. Ut fra en valgt problemstilling skal det ved bruk av didaktisk teori gjøres refleksjoner over hvordan disse utfordringene kan finne sine mulige løsninger.

Oppgaven forutsetter loggføring og skriftliggjøring av praksisforløpet og veiledningen i den forbindelse (praksisjournal). Problemstillingen skal godkjennes av didaktikklærer.

Oppgaven vurderes med godkjent/ikke godkjent.

Vurderes oppgaven til ikke godkjent får studenten ett nytt forsøk til fastsatt frist.

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan framstille seg til avsluttende eksamen.

Eksamen

Det gis ikke separat karakter for didaktikkemner, men spesialiseringen vil angis på vitnemålet som "godkjent".

Sluttvurdering i emnet *Samfunnsfag, didaktikk 1* inngår i en felles eksamen for emner i PPU-studiet. For detaljer om sluttvurdering, se pkt. Vurdering i generell del av studieplanen og i emnet *Praktisk pedagogikk*.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltakelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Litteratur

Felleslitteratur (pedagogikk og fagdidaktikk) fremgår av emnebeskrivelsen for Pedagogikk i praktisk-pedagogisk utdanning.

Litteratur spesifikt for emnet:

(Litteraturlista er sist oppdatert 29.06.2014.)

- Lena Bostrøm: Fra undervisning til læring, Kommuneforlaget, 2001 (s. 11 – 127)
- Rolf Mikkelsen og Per Jarle Sætre (red): Geografididaktikk for klasserommet, Høyskoleforlaget 2010 (s. 127 – 194)
- Theo Koritzinsky: Samfunnskunnskap – fagdidaktisk innføring, Universitetsforlaget, Oslo 2006, 2. utgave (s. 13 – 250)
- Karin Taube: Mappevaluering, undervisningsstrategi og vurderingsredskap, Tano Aschehoug, 2000 (s.11 – 82)
- Erik Lund: Historiedidaktikk - en håndbok for studenter og lærere, 4. utgave, Universitetsforlaget, Oslo 2011 (kap. 1 -5, 8 og 10)
- Kjetil Bjørhaug m.fl.: Fagenes Begrunnelser – Skolens fag og arbeidsmåter i dannelsesperspektiv, Fagbokforlaget 2005. (Del 3 – s. 155 - 210)

Kompendium (30 sider):

- Nicola Bright and David Leat: Towards a new professionalism
- David Leat and David Kinniment: Learn to debrief
- Ronald Nolet: Teaching thinking in Social Science and Geography

LPSP116 Spesialpedagogikk, didaktikk 1 (Høst 2017)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Studiested: Halden

Emneansvarlig: Olav Erik Kolstad

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er ett av to obligatoriske fagdidaktiske emner i studiet *Praktisk-pedagogisk utdanning, heltid og deltid*.

Undervisningssemester

1. semester (høst)

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskaper:

Studenten

- kan begrunne fagets plass i skoleverket
- kjenner godt til læreplanverket samt sentrale styringsdokumenter
- har kunnskap om modeller for planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisningen i faget
- har kunnskaper om informasjonskilder i faget

Ferdigheter:

Studenten kan

- anvende og reflektere over teori for planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning
- formulere mål/læringsutbytte
- utarbeide kjennetegn på måloppnåelse og kriterier for vurdering av og for læring i faget
- utføre systematiske søk etter faglig og relevant informasjon, anvende ulike kriterier for kildekritikk
- anvende relevante læremidler i faget

Generell kompetanse:

Studenten

- kjenner faglærerrollen og anvar for å skape et godt læringsmiljø
- kan arbeide sammen med andre faglærere og kolleger
- kan kritisk reflektere over egen utvikling som lærer og klasseleder
- har oversikt over ulike informasjonsressurser og læremidler innen sitt fagfelt og kunne gjøre kritiske vurderinger av disse
- har et bevisst forhold til etiske spørsmål i faget

Innhold

Følgende hovedtema inngår:

- Vitenskapsfaget, profesjonsfaget, skolefaget
- Læreplaner og fagdidaktisk arbeid
- Arbeidsmåter i faget, undervisningsmetoder og prinsipper
- Læremidler inkludert IKT
- Fag- og yrkesetikk
- Elewurdering

Undervisnings- og læringsformer

Det veksles mellom forelesning, diskusjoner, gruppearbeid og øvelser. Emnet gis som seks hele dagers undervisning, og er knyttet til seks ukers praksisopplæring.

Avhengig av antall studenter knyttet til emnet, vil emnet kunne gjennomføres som veiledning.

Praksis

Det er seks ukers praksisopplæring i skoler/utdanningsinstitusjoner knyttet til emnet. Det foreligger egen emnebeskrivelse for praksisopplæringen.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1) Obligatorisk frammøte (minimum 80 %)

2) Hjemmeoppgave om undervisningsplanlegging, gjennomføring og evaluering i faget, omfang 12-15 sider.

Oppgaven skal ta for seg spesielle utfordringer studenten har opplevd i forbindelse med planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning i faget i første praksisperiode. Ut fra en valgt problemstilling skal det ved bruk av didaktisk teori gjøres refleksjoner over hvordan disse utfordringene kan finne sine mulige løsninger.

Oppgaven forutsetter loggføring og skriftliggjøring av praksisforløpet og veiledningen i den forbindelse (praksisjournal). Problemstillingen skal godkjennes av didaktikklærer.

Oppgaven vurderes med godkjent/ikke godkjent.

Vurderes oppgaven til ikke godkjent får studenten ett nytt forsøk til fastsatt frist.

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan framstille seg til avsluttende eksamen.

Eksamen

Det gis ikke separat karakter for didaktikkemner, men spesialiseringen vil angis på vitnemålet som "godkjent".

Sluttvurdering i emnet *Spesialpedagogikk, didaktikk 1* inngår i en felles eksamen for emner i PPU-studiet. For detaljer om sluttvurdering, se pkt. Vurdering i generell del av studieplanen og i emnet *Praktisk pedagogikk*.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltakelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Litteratur

Felleslitteratur (pedagogikk og fagdidaktikk) fremgår av emnebeskrivelsen for Pedagogikk i praktisk-pedagogisk utdanning.

Litteratur spesifikt for emnet:

(Litteraturlista er sist oppdatert 29.06.2014.)

- Ekeberg/Holmberg 2009: Likeverdig og tilpasset opplæring i en skole for alle. Universitetsforlaget.
- Rygvold/Ogden 2008: Innføring i spesialpedagogikk. Gyldendal akademisk
- Utdanningsdirektoratet: Veileder til Opplæringsloven i spesialundervisning

Kompendium og artikler.

LPDPRAH16 Praksisperiode 1, 6 uker (Høst 2017)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Fakultet for lærerutdanninger og språk

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk del av *Praktisk-pedagogisk utdanning, deltid*.

Undervisningssemester

1. semester (høst)

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Studentenes læringsutbytte er gruppert under kompetanseområder som er angitt i rammeplanen for utdanningen. Etter fullført praksisperiode skal studenten ha kompetanse på følgende områder:

Faglig kompetanse innebærer at studenten:

- fremstiller det faglige innholdet variert og prøver å tilpasse det til enkeltelever og elevgrupper
- gjennom faglig innsikt, engasjement og formidlingsevne motiverer for læring og utvikling
- kjenner til gjeldende lover og styringsdokumenter som er relevante for profesjons- og yrkesutøvelsen
- prøver ut noen relevante faglige metoder og uttrykksformer
- kan identifisere de fem grunnleggende ferdigheter i alle fag

Pedagogisk- og fagdidaktisk kompetanse innebærer at studenten:

- kan planlegge og gjennomføre undervisning i samarbeid med praksislærer og alene
- kan formulere læringsmål for enkeltelever og elevgrupper i samsvar med læreplanene
- arbeider for å fremstå som en tydelig leder for læringsarbeidet
- arbeider for å formidle mål, innhold, arbeidsformer, rammer og vurdering for den enkelte undervisningsøkt
- er seg bevisst på flerkulturelle perspektivers betydning for læringsmiljøet
- arbeider for å vurdere og dokumentere elevers læring og utvikling
- arbeider for å prøve ut ulike former for læringsfokuserte tilbakemeldinger
- kjenner til og prøver ut didaktisk relasjonstenkning under planlegging, gjennomføring og vurdering av undervisning
- prøver ut digitale verktøy i eget arbeid og i elevenes læringsarbeid reflekterer over egen undervisning

Sosial kompetanse innebærer at studenten:

- kommuniserer og samarbeider på en inkluderende måte med enkeltelever og elevgrupper
- bygger gode relasjoner til elever, kollegaer, foresatte og andre aktuelle samarbeidspartnere

Yrkesetisk kompetanse innebærer at studenten:

- er punktlig, møter godt forberedt til undervisning og veiledning
- bidrar til å løse samarbeidsvansker på skolen
- har innsikt i egne holdninger
- fremstår som en god rollemodell og ivaretar lærerrollen i samsvar med verdier og normer som er nedfelt i den profesjonsetiske plattformen

Utviklings- og endringskompetanse innebærer at studenten:

- viser åpenhet og vilje til å motta tilbakemeldinger om egen læreratferd fra elever og andre i skolesamfunnet
- er aktiv i veiledningsfasen
- har evne til å ta andres perspektiv
- viser interesse for skolens utviklingsarbeid
- bruker undervisningserfaring til å forbedre egen praksis
- reflekterer over og viser vilje og evne til å endre praksis som følge av veiledning

Innhold

Studentene skal totalt ha 12 ukers veiledet praksisopplæring (jfr. rammeplanen for studiet), normalt fordelt på to perioder på 6 uker hver. Eventuell veiledet skoleovertakelse kommer i fradrag. Praksisopplæringen skal være allsidig og ha progresjon med stigende krav til selvstendighet og ansvar, i tråd med læringsutbyttebeskrivelsene for hver praksisperiode.

HiØ har avtaler med mange skoler i Østfold, både videregående skoler og ungdomsskoler, og praksisopplæringen gjennomføres primært ved disse skolene. I noen tilfeller kan det være aktuelt å gjennomføre praksisopplæringen på skoler utenfor Østfold. Dette må avtales spesielt med studieleder og praksiskoordinator, og studenten vil måtte påregne å delta i arbeidet med å fremskaffe praksisplass. Høgskolen vil så inngå en avtale med skolen før praksisperioden begynner.

Undervisnings- og læringsformer

Ordinær praksis

Studentens samlede arbeidstid og tilstedeværelse på praksisskolen forventes å svare til en lærers arbeidstid og det forventes at studenten skal ta del i skolehverdagen med dens ulike aktiviteter, slik som planlegging, møter, samarbeid med kollegaer og foresatte, elevtjeneste, praksisarenaer og møter med eksterne samarbeidspartnere.

Lærerstudenten skal ha 8-12 undervisningstimer (praksistimer) i uken fordelt på det/de fag studenten har i fagdidaktikk i lærerutdanningen. Dersom studenten har to fagdidaktiske emner i lærerutdanningen skal studenten normalt undervise i begge fag i begge perioder. Praksistimer er undervisningstimer, hvor studenten underviser, inngår som medunderviser eller foretar observasjon av praksislærer eller andre lærere ved praksisskolen. Studentene kan organiseres i par eller i grupper på tre, men det må sikres et individuelt timetall på minimum 4 timer pr. uke.

Praksislæreren skal være til stede i klassen når studenten underviser og gjøre observasjoner til senere bruk i veiledningstimer. Etter avtale mellom student og praksislærer kan noen av praksistimene gjennomføres uten praksislærers tilstedeværelse i praksisperiodens siste halvdel. Det fastsatte antall praksistimer for praksisperioden kan fordeles for perioden etter avtale mellom studenter og hovedkontakt.

Ved starten av praksis inngås en avtale mellom student og praksislærer om når og hvordan veiledning vil finne sted. Dette er praksislærers ansvar.

Veiledningstimer

I tillegg til de 8-12 timene undervisning pr. uke skal student og praksislærer ha ca. 3 timer veiledning hver uke. Ved par og grupper økes veiledningstiden til 4-5 timer.

Disse veiledningstimer skal fordeles jevnt utover i praksisperioden, slik at studenten får kontinuerlig oppfølging. Veiledningstiden skal brukes til å planlegge undervisningen, til midtveisevaluering og til den siste evaluerende samtale. En veiledningstime er på 45 min. + 15 min. forberedelse. Midtveisevalueringen skal reflektere at studenten er på rett vei. Midtveisevaluering avtales mellom student og praksislærer, og kan foregå muntlig og/eller skriftlig.

Dersom det er tvil om studentens egnethet for å bli lærer ved midtveisevalueringen, må høgskolen varsles slik at eventuelle tiltak kan iverksettes.

Veiledningstimer er timer, hvor studenten reflekterer i fellesskap med praksislæreren. Det sentrale er analyse og vurdering av undervisningspraksis. Særsilt skal det legges vekt på drøfting av studentens begrunnelser og oppfatninger av den pedagogiske praksis.

Praksislærere og hovedkontakter lønnes for arbeidet etter inngåtte, gjeldende avtaler, som kunngjøres praksisskolene i epost fra høgskolen i forkant av praksisperioden.

Forberedelse

Avtale mellom hovedkontakt, praksislæreren og studenten inngås ved oppstart av praksisperioden, og omhandler

- studentens undervisningsoppgaver, timeplan/undervisning for den konkrete praksisperiode
- overordnede timeplaner/undervisningsplaner for aktuelle klasser, slik at studenten er kjent med at det kan skje endringer i deres tidsplaner underveis i praksisperioden
- veiledningstimenes plassering i praksisperioden
- tidspunkt for midtveisvurdering
- deltakelse i team- og foreldremøter

Det er student og praksislærer felles ansvar å inngå en slik avtale i forkant av praksis. En slik avtale kan være enten muntlig eller skriftlig.

Egenpraksis

I deltidsutdanningen er mange av studentene i mer enn 50 % undervisningsstilling i skoleverket. Disse studentene kan benytte sin egen undervisning som en halvdel av praksisopplæringen. Resterende praksis (6 uker) må tas ved annen skole.

Dette arbeidet skal da veiledes av en veileder oppnevnt av skolen. Omfanget av egenpraksis skal være tilsvarende det som gjelder for ordinær praksisopplæring, men forutsetter at studenten arbeider på selvstendig basis. Veilederen bruker da mest tid i sin veiledning til å gi reaksjoner og synspunkter på planleggingen og etterarbeidet av kandidatens undervisning og læringsarbeid. Det blir da en begrensning i hvor mange timer veileder kan være i kandidatens undervisning. Tid til denne veiledningen settes til 15 timer i praksisperioden. I tillegg avsettes tid til evaluerings- og rapporteringsarbeid. Dette arbeidet lønnes også av høyskolen. Studenter med egenpraksis kan organiseres i par, hvor de vekselvis deltar på hverandres skoler/klasser og deler veiledere.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1. Obligatorisk oppmøte

Det er møteplikt til alle aktiviteter i forbindelse med praksisopplæringen. Studentens samlede arbeidstid og tilstedeværelse på praksisskolen forventes å svare til en lærers arbeidstid og det forventes at studenten skal ta del i skolehverdagen med dens ulike aktiviteter, slik som planlegging, møter, samarbeid med kollegaer og foresatte, elevtjeneste, praksisarenaer og møter med eksterne samarbeidspartnere. Studenten har samme møteplikt som en ansatt lærer, og skal levere eventuell sykemelding på skolens kontor, samt til sin praksislærer.

Erstatningstid for mangelfull praksisopplæring

Hvis studenten har hatt for mye fravær pga. dokumentert sykdom, kan praksisledelse/studieleder i samarbeid med hovedkontakt evt. forlenge praksisoppholdet, slik at studenten får gjennomført sin praksisopplæring og uten å få sin lærerutdanning unødig forlenget.

2. Skriftliggjøring

Undervisningsplaner og praksisjournal

Planene for undervisningen skal skriftliggjøres etter nærmere retningslinjer og legges fram for praksislærer i forbindelse med førveiledning. Studentene skal også føre en praksisjournal. Undervisningsplaner og journal trekkes inn i undervisningen i fagdidaktikk og pedagogikk og danner grunnlag for arbeidskrav i pedagogikk og fagdidaktikk1 og 2.

Eksamen

Praksislærer vurderer studentens praksisopplæring i samråd med skolens hovedkontakt.

Studentene skal vurderes i forhold til kompetanseområdene som beskrevet i læringsutbytte ovenfor. Disse framkommer også i praksisrapporten som praksisskolen sender til høyskolen etter endt praksisperiode.

På grunnlag av en samlet vurdering av studenten på disse områdene, gis studenten en samlet karakter bestått/ikke bestått.

Vurderingen uttrykkes skriftlig i en rapport og karakterskjema som sendes lærerutdanningen elektronisk. Rapporten skal fylles ut på de forskjellige vurderingspunktene og med bestått/ikke bestått som karakter. Rapporten sendes inn til Høyskolen senest to uker etter avsluttet praksis.

Skikkethetsvurdering

I tillegg til vurdering av studentenes praksiskompetanse skal det også finne sted en skikkethetsvurdering av studentene. (Jfr. FOR 2006-06-30 nr 859: Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning, § 1 - 3, spesielt).

Se også HiØs nettsider for skikkethetsvurdering som beskriver prosedyrer ved skikkethetsaker.

Oppfølging fra høyskolens faglærere

Studentene og praksisskolen følges opp av en av høyskolens faglærere (didaktikk- eller pedagogikklærer) i praksisperiodene. Faglæreren skal normalt ha en samtale med studenten på praksisskolen i minst en av periodene. Faglæreren er ansvarlig for å finne tidspunkt for en treparts-samtale mellom student(er), praksislærer og faglærer. Etter nærmere avtale kan høyskolens faglærer observerer noe av studentens undervisning. Det er utarbeidet et rapporteringsskjema for faglærer.

Viktige dokumenter relatert til praksisopplæring

På studiets nettsider er det samlet en rekke dokumenter som er viktige for praksisopplæringen: www.hiof.no/praksisppu

Her finnes blant annet følgende dokumenter:

- Kriterier for skikkethetsvurdering (Utdrag fra Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning)
- Mal for undervisningsplanlegging
- Rapport fra praksisskole med vurdering av studenten med begrunnelse (vurderingsrapport fra praksisskolen)
- Faglærerrapport fra høghskolen - om veiledningen. (Rapport fra faglærer på HIØ)

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltakelse i evaluering av emnet. Evaluering av praksisopplæringen skjer i forbindelse med skriftlige evalueringer midtveis i studieforløpet og på slutten av studiet.

LPDR216 Drama/teater, didaktikk 2 (Vår 2019)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Fakultet for lærerutdanninger og språk

Stuedsted: Halden

Emneansvarlig: Liv Anne Fossbråten

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Absolutte forkunnskaper
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er ett av to obligatoriske fagdidaktiske emner i studiet *Praktisk-pedagogisk utdanning, heltid og deltid*.

Absolutte forkunnskaper

Ingen utover opptakskrav.

Undervisningssemester

Praktisk-pedagogisk utdanning, heltid: 2. semester (vår).

Praktisk-pedagogisk utdanning, deltid: 4. semester (vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskaper:

Studenten har

- innsikt i teorier om differensieringstiltak og tilpasset opplæring i faget
- kunnskaper om hvordan kartlegge til elevers ulike faglige læreforutsetninger
- innsikt i ulike undervisnings- og læringsstrategier som kan bidra til å tilpasse opplæringen

Ferdigheter:

Studenten kan

- tilpasse opplæringen i faget til elevers forutsetninger
- anvende ulike strategier og metoder i faget og hjelpe elevene til å ta i bruk ulike læringsstrategier
- tilrettelegge for elevens progresjon i faget
- vurdere og dokumentere elevenes læring i faget samt bistå elevene i egenvurdering

Generell kompetanse:

Studenten kan

- konstruktivt og kritisk delta i kollegasamarbeid
- utvise nødvendig utviklingskompetanse som lærer
- se helheter og sammenhenger i elevenes faglige og personlige utvikling
- vise en bevisst etisk holdning overfor den enkelte elev og elevgruppen

Innhold

Følgende hovedtema inngår:

- Fagets begrunnelser i allmenndanning og ulike livs-, og yrkessammenhenger
- Læreplanen, faget og ulike elevers behov for tilpasset opplæring, herunder også elever med lærevansker
- Læreporsesser med vektlegging på læring hos ulike elever
- Læremidler og IKTs betydning som hjelp for å tilpasse opplæringa i faget
- Fag- og yrkesetikk
- Elevvurdering for læring, undervisvurdering, sluttvurdering, framovervurdering

Undervisnings- og læringsformer

Det veksles mellom forelesning, diskusjoner, gruppearbeid og øvelser. Emnet gis som seks hele dagers undervisning, og er knyttet til seks ukers praksisopplæring.

Avhengig av antall studenter knyttet til emnet, vil emnet kunne gjennomføres som veiledning.

Praksis

Det er knyttet seks ukers praksisopplæring til emnet. Det er utarbeidet en egen emnebeskrivelse for praksisopplæringen.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1) Obligatorisk frammøte (minimum 80 %)

2) Muntlig presentasjon basert på et refleksjonsnotat om tilpasset opplæring i faget fra 2. praksisperiode. Notatet skal være på 4-5 sider og ta utgangspunkt i erfarte opplevelser og utfordringer om tilpasset opplæring/differensiering i faget i forhold til ulike elever/elevgrupper.

Vurdering: godkjent/ikke godkjent

Vurderes presentasjonen til ikke godkjent kan studenten få et nytt forsøk til ny fastsatt frist.

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Det gis ikke separat karakter for didaktikkemner, men spesialiseringen vil angis på vitnemålet som "godkjent".

Sluttvurdering i emnet *Drama/teater, didaktikk2* inngår i en felles eksamen for emner i PPU-studiet. For detaljer om sluttvurdering, se pkt. Vurdering i generell del av studieplanen og i emnet *Praktisk pedagogikk*.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltagelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Litteratur

Felleslitteratur (pedagogikk og fagdidaktikk) fremgår av emnebeskrivelsen for Pedagogikk i praktisk-pedagogisk utdanning.

Litteratur spesifikt for emnet: Opplyses ved studiestart og gis til dels i kompendium.

LPENG216 Engelsk, didaktikk 2 (Vår 2019)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Fakultet for lærerutdanninger og språk

Stuedsted: Halden

Emneansvarlig: Astrid Elisabeth Kure

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Absolutte forkunnskaper
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er ett av to obligatoriske fagdidaktiske emner i studiet *Praktisk-pedagogisk utdanning, heltid og deltid*.

Absolutte forkunnskaper

Ingen utover opptakskrav.

Undervisningssemester

Praktisk-pedagogisk utdanning, heltid: 2. semester (vår).

Praktisk-pedagogisk utdanning, deltid: 4. semester (vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskaper:

Studenten har

- innsikt i teorier om differensieringstiltak og tilpasset opplæring i faget
- kunnskaper om hvordan kartlegge til elevers ulike faglige læreforutsetninger
- innsikt i ulike undervisnings- og læringsstrategier som kan bidra til å tilpasse opplæringen

Ferdigheter:

Studenten kan

- tilpasse opplæringen i faget til elevers forutsetninger
- anvende ulike strategier og metoder i faget og hjelpe elevene til å ta i bruk ulike læringsstrategier
- tilrettelegge for elevens progresjon i faget
- vurdere og dokumentere elevenes læring i faget samt bistå elevene i egenvurdering

Generell kompetanse:

Studenten kan

- konstruktivt og kritisk delta i kollegasamarbeid
- utvise nødvendig utviklingskompetanse som lærer
- se helheter og sammenhenger i elevenes faglige og personlige utvikling
- vise en bevisst etisk holdning overfor den enkelte elev og elevgruppen

Innhold

Følgende hovedtema inngår:

- Fagets begrunnelse i allmenndanning og ulike livs-, og yrkessammenhenger
- Læreplanen, faget og ulike elevers behov for tilpasset opplæring, herunder også elever med lærevansker
- Læreplasser med vektlegging på læring hos ulike elever
- Læremidler og IKTs betydning som hjelp for å tilpasse opplæringa i faget
- Fag- og yrkesetikk
- Elevvurdering for læring, undervisningsvurdering, sluttvurdering, framovervurdering

Undervisnings- og læringsformer

Det veksles mellom forelesning, diskusjoner, gruppearbeid og øvelser. Emnet gis som seks hele dagers undervisning, og er knyttet til seks ukers praksisopplæring.

Avhengig av antall studenter knyttet til emnet, vil emnet kunne gjennomføres som veiledning.

Praksis

Det er knyttet seks ukers praksisopplæring til emnet. Det er utarbeidet en egen emnebeskrivelse for praksisopplæringen.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1) Obligatorisk frammøte (minimum 80 %)

2) Muntlig presentasjon basert på et refleksjonsnotat om tilpasset opplæring i faget fra 2. praksisperiode. Notatet skal være på 4-5 sider og ta utgangspunkt i erfarte opplevelser og utfordringer om tilpasset opplæring/differensiering i faget i forhold til ulike elever/elevgrupper.

Vurdering: godkjent/ikke godkjent

Vurderes presentasjonen til ikke godkjent kan studenten få et nytt forsøk til ny fastsatt frist.

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Det gis ikke separat karakter for didaktikkemner, men spesialiseringen vil angis på vitnemålet som "godkjent".

Sluttvurdering i emnet *Engelsk, didaktikk 2* inngår i en felles eksamen for emner i PPU-studiet. For detaljer om sluttvurdering, se pkt. Vurdering i generell del av studieplanen og i emnet *Praktisk pedagogikk*.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltagelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Litteratur

Felleslitteratur (pedagogikk og fagdidaktikk) fremgår av emnebeskrivelsen for Pedagogikk i praktisk-pedagogisk utdanning.

Litteratur spesifikt for emnet: *Litteraturlista er sist oppdatert 07.05.2018*

- Bøhn, Dypedahl & Myklevold (2018): *Teaching and Learning English*, Cappelen Damm Akademisk: <https://www.cappelendamm.no/teaching-and-learning-english-9788202547615>
- Lightbown & Spada (2013, 4. utgave): *How languages are learned* (Oxford University Press)
- Det europeiske rammeverket for språk: https://www.udir.no/Upload/Verktøy/5/UDIR_Rammeverk_sept_2011_web.pdf?epslanguage=no
- Læreplanen for engelsk (LK06/13): <https://www.udir.no/kl06/ENG1-03>

I tillegg kommer litteratur som deles ut underveis.

LPFRS216 Fremmedspråk, didaktikk 2 (Vår 2019)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Fakultet for lærerutdanninger og språk

Studiested: Halden

Emneansvarlig: Camilla Bjørke

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Absolutte forkunnskaper
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er ett av to obligatoriske fagdidaktiske emner i studiet *Praktisk-pedagogisk utdanning, heltid og deltid*.

Absolutte forkunnskaper

Ingen utover opptakskrav.

Undervisningssemester

Praktisk-pedagogisk utdanning, heltid: 2. semester (vår).

Praktisk-pedagogisk utdanning, deltid: 4. semester (vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskaper:

Studenten har

- innsikt i teorier om differensieringstiltak og tilpasset opplæring i faget
- kunnskaper om hvordan kartlegge til elevers ulike faglige læreforutsetninger
- innsikt i ulike undervisnings- og læringsstrategier som kan bidra til å tilpasse opplæringen

Ferdigheter:

Studenten kan

- tilpasse opplæringen i faget til elevers forutsetninger
- anvende ulike strategier og metoder i faget og hjelpe elevene til å ta i bruk ulike læringsstrategier
- tilrettelegge for elevens progresjon i faget
- vurdere og dokumentere elevenes læring i faget samt bistå elevene i egenvurdering

Generell kompetanse:

Studenten kan

- konstruktivt og kritisk delta i kollegasamarbeid
- utvise nødvendig utviklingskompetanse som lærer
- se helheter og sammenhenger i elevenes faglige og personlige utvikling
- vise en bevisst etisk holdning overfor den enkelte elev og elevgruppen

Innhold

Følgende hovedtema inngår:

- Fagets begrunnelser i allmenndanning og ulike livs-, og yrkessammenhenger
- Læreplanen, faget og ulike elevers behov for tilpasset opplæring, herunder også elever med lærevansker
- Læreporsesser med vektlegging på læring hos ulike elever
- Læremidler og IKTs betydning som hjelp for å tilpasse opplæringa i faget
- Fag- og yrkesetikk
- Elevvurdering for læring, undervisvurdering, sluttvurdering, framovervurdering

Undervisnings- og læringsformer

Det veksles mellom forelesning, diskusjoner, gruppearbeid og øvelser. Emnet gis som seks hele dagers undervisning, og er knyttet til seks ukers praksisopplæring.

Avhengig av antall studenter knyttet til emnet, vil emnet kunne gjennomføres som veiledning.

Praksis

Det er knyttet seks ukers praksisopplæring til emnet. Det er utarbeidet en egen emnebeskrivelse for praksisopplæringen.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1) Obligatorisk frammøte (minimum 80 %)

2) Muntlig presentasjon basert på et refleksjonsnotat om tilpasset opplæring i faget fra 2. praksisperiode. Notatet skal være på 4-5 sider og ta utgangspunkt i erfarte opplevelser og utfordringer om tilpasset opplæring/differensiering i faget i forhold til ulike elever/elevgrupper.

Vurdering: godkjent/ikke godkjent

Vurderes presentasjonen til ikke godkjent kan studenten få et nytt forsøk til ny fastsatt frist.

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Det gis ikke separat karakter for didaktikkemner, men spesialiseringen vil angis på vitnemålet som "godkjent".

Sluttvurdering i emnet *Fremmedspråk, didaktikk2* inngår i en felles eksamen for emner i PPU-studiet. For detaljer om sluttvurdering, se pkt. Vurdering i generell del av studieplanen og i emnet *Praktisk pedagogikk*.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltagelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Litteratur

Felleslitteratur (pedagogikk og fagdidaktikk) fremgår av emnebeskrivelsen for Pedagogikk i praktisk-pedagogisk utdanning.

Litteratur spesifikt for emnet: *Litteraturlista er sist oppdatert 07.05.2018*

- Bjørke, Dypedahl og Haukås (2018): *Fremmedspråksdidaktikk* (2. fullstendig reviderte utgave), Cappelen Damm Akademisk:
<https://www.cappelendamm.no/fremmedspraksdidaktikk-9788202566739>
- Lightbown & Spada (2013, 4. utgave): *How languages are learned* (Oxford University Press)
- Det europeiske rammeverket for språk: https://www.udir.no/Upload/Verktøy/5/UDIR_Rammeverk_sept_2011_web.pdf?epslanguage=no
- Læreplanen for fremmedspråk (LK06): <https://www.udir.no/kl06/FSP1-01>

I tillegg kommer litteratur som deles ut underveis

LPKR216 Kroppsøving/idrettsfag, didaktikk 2 (Vår 2019)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Fakultet for lærerutdanninger og språk

Stuedsted: Halden

Emneansvarlig: Birgitte Nordahl Husebye

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Absolutte forkunnskaper
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er ett av to obligatoriske fagdidaktiske emner i studiet *Praktisk-pedagogisk utdanning, heltid og deltid*.

Absolutte forkunnskaper

Ingen utover opptakskrav.

Undervisningssemester

Praktisk-pedagogisk utdanning, heltid: 2. semester (vår).

Praktisk-pedagogisk utdanning, deltid: 4. semester (vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskaper:

Studenten har

- innsikt i teorier om differensieringstiltak og tilpasset opplæring i faget
- kunnskaper om hvordan kartlegge til elevers ulike faglige læreforutsetninger
- innsikt i ulike undervisnings- og læringsstrategier som kan bidra til å tilpasse opplæringen

Ferdigheter:

Studenten kan

- tilpasse opplæringen i faget til elevers forutsetninger
- anvende ulike strategier og metoder i faget og hjelpe elevene til å ta i bruk ulike læringsstrategier
- tilrettelegge for elevens progresjon i faget
- vurdere og dokumentere elevenes læring i faget samt bistå elevene i egenvurdering

Generell kompetanse:

Studenten kan

- konstruktivt og kritisk delta i kollegasamarbeid
- utvise nødvendig utviklingskompetanse som lærer
- se helheter og sammenhenger i elevenes faglige og personlige utvikling
- vise en bevisst etisk holdning overfor den enkelte elev og elevgruppen

Innhold

Følgende hovedtema inngår:

- Fagets begrunnelse i allmenndanning og ulike livs-, og yrkessammenhenger
- Læreplanen, faget og ulike elevers behov for tilpasset opplæring, herunder også elever med lærevansker
- Læreplasser med vektlegging på læring hos ulike elever
- Læremidler og IKTs betydning som hjelp for å tilpasse opplæringa i faget
- Fag- og yrkesetikk
- Elevvurdering for læring, undervisningsvurdering, sluttvurdering, framovervurdering

Undervisnings- og læringsformer

Det veksles mellom forelesning, diskusjoner, gruppearbeid og øvelser. Emnet gis som seks hele dagers undervisning, og er knyttet til seks ukers praksisopplæring.

Avhengig av antall studenter knyttet til emnet, vil emnet kunne gjennomføres som veiledning.

Praksis

Det er knyttet seks ukers praksisopplæring til emnet. Det er utarbeidet en egen emnebeskrivelse for praksisopplæringen.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1) Obligatorisk frammøte (minimum 80 %)

2) Muntlig presentasjon basert på et refleksjonsnotat om tilpasset opplæring i faget fra 2. praksisperiode. Notatet skal være på 4-5 sider og ta utgangspunkt i erfarte opplevelser og utfordringer om tilpasset opplæring/differensiering i faget i forhold til ulike elever/elevgrupper.

Vurdering: godkjent/ikke godkjent

Vurderes presentasjonen til ikke godkjent kan studenten få et nytt forsøk til ny fastsatt frist.

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Det gis ikke separat karakter for didaktikkemner, men spesialiseringen vil angis på vitnemålet som "godkjent".

Sluttvurdering i emnet *Kroppsøving/idrettsfag, didaktikk 2* inngår i en felles eksamen for emner i PPU-studiet. For detaljer om sluttvurdering, se pkt. Vurdering i generell del av studieplanen og i emnet *Praktisk pedagogikk*.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltagelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Litteratur

Felleslitteratur (pedagogikk og fagdidaktikk) fremgår av emnebeskrivelsen for Pedagogikk i praktisk-pedagogisk utdanning.

Litteratur spesifikt for emnet: Opplyses ved studiestart og gis til dels i kompendium.

LPKH216 Kunst og håndverk/formgiving, didaktikk 2 (Vår 2019)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Fakultet for lærerutdanninger og språk

Studiested: Halden

Emneansvarlig: Solveig Toft

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Absolutte forkunnskaper
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er ett av to obligatoriske fagdidaktiske emner i studiet *Praktisk-pedagogisk utdanning, heltid og deltid*.

Absolutte forkunnskaper

Ingen utover opptakskrav.

Undervisningssemester

Praktisk-pedagogisk utdanning, heltid: 2. semester (vår).

Praktisk-pedagogisk utdanning, deltid: 4. semester (vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskaper:

Studenten har

- innsikt i teorier om differensieringstiltak og tilpasset opplæring i faget
- kunnskaper om hvordan kartlegge til elevers ulike faglige læreforutsetninger
- innsikt i ulike undervisnings- og læringsstrategier som kan bidra til å tilpasse opplæringen

Ferdigheter:

Studenten kan

- tilpasse opplæringen i faget til elevers forutsetninger
- anvende ulike strategier og metoder i faget og hjelpe elevene til å ta i bruk ulike læringsstrategier
- tilrettelegge for elevens progresjon i faget
- vurdere og dokumentere elevenes læring i faget samt bistå elevene i egenvurdering

Generell kompetanse:

Studenten kan

- konstruktivt og kritisk delta i kollegasamarbeid
- utvise nødvendig utviklingskompetanse som lærer
- se helheter og sammenhenger i elevenes faglige og personlige utvikling
- vise en bevisst etisk holdning overfor den enkelte elev og elevgruppen

Innhold

Følgende hovedtema inngår:

- Fagets begrunnelse i allmenndanning og ulike livs-, og yrkessammenhenger
- Læreplanen, faget og ulike elevers behov for tilpasset opplæring, herunder også elever med lærevansker
- Læreporsesser med vektlegging på læring hos ulike elever
- Læremidler og IKTs betydning som hjelp for å tilpasse opplæringa i faget
- Fag- og yrkesetikk
- Elevvurdering for læring, undervisvurdering, sluttvurdering, framovervurdering

Undervisnings- og læringsformer

Det veksles mellom forelesning, diskusjoner, gruppearbeid og øvelser. Emnet gis som seks hele dagers undervisning, og er knyttet til seks ukers praksisopplæring.

Avhengig av antall studenter knyttet til emnet, vil emnet kunne gjennomføres som veiledning.

Praksis

Det er knyttet seks ukers praksisopplæring til emnet. Det er utarbeidet en egen emnebeskrivelse for praksisopplæringen.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1) Obligatorisk frammøte (minimum 80 %)

2) Muntlig presentasjon basert på et refleksjonsnotat om tilpasset opplæring i faget fra 2. praksisperiode. Notatet skal være på 4-5 sider og ta utgangspunkt i erfarte opplevelser og utfordringer om tilpasset opplæring/differensiering i faget i forhold til ulike elever/elevgrupper.

Vurdering: godkjent/ikke godkjent

Vurderes presentasjonen til ikke godkjent kan studenten få et nytt forsøk til ny fastsatt frist.

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Det gis ikke separat karakter for didaktikkemner, men spesialiseringen vil angis på vitnemålet som "godkjent".

Sluttvurdering i emnet *Kunst og håndverk/formgivning, didaktikk2* inngår i en felles eksamen for emner i PPU-studiet. For detaljer om sluttvurdering, se pkt. Vurdering i generell del av studieplanen og i emnet *Praktisk pedagogikk*.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltagelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Litteratur

Felleslitteratur (pedagogikk og fagdidaktikk) fremgår av emnebeskrivelsen for Pedagogikk i praktisk-pedagogisk utdanning.

Litteratur spesifikt for emnet: Opplyses ved studiestart og gis til dels i kompendium.

LPMA216 Matematikk, didaktikk 2 (Vår 2019)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Fakultet for lærerutdanninger og språk

Stuedsted: Halden

Emneansvarlig: Audun Rojahn Olafsen

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Absolutte forkunnskaper
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er ett av to obligatoriske fagdidaktiske emner i studiet *Praktisk-pedagogisk utdanning, heltid og deltid*.

Absolutte forkunnskaper

Ingen utover opptakskrav.

Undervisningssemester

Praktisk-pedagogisk utdanning, heltid: 2. semester (vår).

Praktisk-pedagogisk utdanning, deltid: 4. semester (vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskaper:

Studenten har

- innsikt i teorier om differensieringstiltak og tilpasset opplæring i faget
- kunnskaper om hvordan kartlegge til elevers ulike faglige læreforutsetninger
- innsikt i ulike undervisnings- og læringsstrategier som kan bidra til å tilpasse opplæringen

Ferdigheter:

Studenten kan

- tilpasse opplæringen i faget til elevers forutsetninger
- anvende ulike strategier og metoder i faget og hjelpe elevene til å ta i bruk ulike læringsstrategier
- tilrettelegge for elevens progresjon i faget
- vurdere og dokumentere elevenes læring i faget samt bistå elevene i egenvurdering

Generell kompetanse:

Studenten kan

- konstruktivt og kritisk delta i kollegasamarbeid
- utvise nødvendig utviklingskompetanse som lærer
- se helheter og sammenhenger i elevenes faglige og personlige utvikling
- vise en bevisst etisk holdning overfor den enkelte elev og elevgruppen

Innhold

Følgende hovedtema inngår:

- Fagets begrunnelser i allmenndanning og ulike livs-, og yrkessammenhenger
- Læreplanen, faget og ulike elevers behov for tilpasset opplæring, herunder også elever med lærevansker
- Læreporsesser med vektlegging på læring hos ulike elever
- Læremidler og IKTs betydning som hjelp for å tilpasse opplæringa i faget
- Fag- og yrkesetikk
- Elevvurdering for læring, undervisvurdering, sluttvurdering, framovervurdering

Undervisnings- og læringsformer

Det veksles mellom forelesning, diskusjoner, gruppearbeid og øvelser. Emnet gis som seks hele dagers undervisning, og er knyttet til seks ukers praksisopplæring.

Avhengig av antall studenter knyttet til emnet, vil emnet kunne gjennomføres som veiledning.

Praksis

Det er knyttet seks ukers praksisopplæring til emnet. Det er utarbeidet en egen emnebeskrivelse for praksisopplæringen.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1) Obligatorisk frammøte (minimum 80 %)

2) Muntlig presentasjon basert på et refleksjonsnotat om tilpasset opplæring i faget fra 2. praksisperiode. Notatet skal være på 4-5 sider og ta utgangspunkt i erfarte opplevelser og utfordringer om tilpasset opplæring/differensiering i faget i forhold til ulike elever/elevgrupper.

Vurdering: godkjent/ikke godkjent

Vurderes presentasjonen til ikke godkjent kan studenten få et nytt forsøk til ny fastsatt frist.

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Det gis ikke separat karakter for didaktikkemner, men spesialiseringen vil angis på vitnemålet som "godkjent".

Sluttvurdering i emnet *Matematikk, didaktikk 2* inngår i en felles eksamen for emner i PPU-studiet. For detaljer om sluttvurdering, se pkt. Vurdering i generell del av studieplanen og i emnet *Praktisk pedagogikk*.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltagelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Litteratur

Felleslitteratur (pedagogikk og fagdidaktikk) fremgår av emnebeskrivelsen for Pedagogikk i praktisk-pedagogisk utdanning.

Litteratur spesifikt for emnet: Opplyses ved studiestart og gis til dels i kompendium.

LPMUS216 Musikk, didaktikk 2 (Vår 2019)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Fakultet for lærerutdanninger og språk

Stuedsted: Halden

Emneansvarlig: Elisabeth Giske

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Absolutte forkunnskaper
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er ett av to obligatoriske fagdidaktiske emner i studiet *Praktisk-pedagogisk utdanning, heltid og deltid*.

Absolutte forkunnskaper

Ingen utover opptakskrav.

Undervisningssemester

Praktisk-pedagogisk utdanning, heltid: 2. semester (vår).

Praktisk-pedagogisk utdanning, deltid: 4. semester (vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskaper:

Studenten har

- innsikt i teorier om differensieringstiltak og tilpasset opplæring i faget
- kunnskaper om hvordan kartlegge til elevers ulike faglige læreforutsetninger
- innsikt i ulike undervisnings- og læringsstrategier som kan bidra til å tilpasse opplæringen

Ferdigheter:

Studenten kan

- tilpasse opplæringen i faget til elevers forutsetninger
- anvende ulike strategier og metoder i faget og hjelpe elevene til å ta i bruk ulike læringsstrategier
- tilrettelegge for elevens progresjon i faget
- vurdere og dokumentere elevenes læring i faget samt bistå elevene i egenvurdering

Generell kompetanse:

Studenten kan

- konstruktivt og kritisk delta i kollegasamarbeid
- utvise nødvendig utviklingskompetanse som lærer
- se helheter og sammenhenger i elevenes faglige og personlige utvikling
- vise en bevisst etisk holdning overfor den enkelte elev og elevgruppen

Innhold

Følgende hovedtema inngår:

- Fagets begrunnelse i allmenndanning og ulike livs-, og yrkessammenhenger
- Læreplanen, faget og ulike elevers behov for tilpasset opplæring, herunder også elever med lærevansker
- Læreporsesser med vektlegging på læring hos ulike elever
- Læremidler og IKTs betydning som hjelp for å tilpasse opplæringa i faget
- Fag- og yrkesetikk
- Elevvurdering for læring, undervisvurdering, sluttvurdering, framovervurdering

Undervisnings- og læringsformer

Det veksles mellom forelesning, diskusjoner, gruppearbeid og øvelser. Emnet gis som seks hele dagers undervisning, og er knyttet til seks ukers praksisopplæring.

Avhengig av antall studenter knyttet til emnet, vil emnet kunne gjennomføres som veiledning.

Praksis

Det er knyttet seks ukers praksisopplæring til emnet. Det er utarbeidet en egen emnebeskrivelse for praksisopplæringen.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1) Obligatorisk frammøte (minimum 80 %)

2) Muntlig presentasjon basert på et refleksjonsnotat om tilpasset opplæring i faget fra 2. praksisperiode. Notatet skal være på 4-5 sider og ta utgangspunkt i erfarne opplevelser og utfordringer om tilpasset opplæring/differensiering i faget i forhold til ulike elever/elevgrupper.

Vurdering: godkjent/ikke godkjent

Vurderes presentasjonen til ikke godkjent kan studenten få et nytt forsøk til ny fastsatt frist.

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Det gis ikke separat karakter for didaktikkemner, men spesialiseringen vil angis på vitnemålet som "godkjent".

Sluttvurdering i emnet *Musikk, didaktikk 2* inngår i en felles eksamen for emner i PPU-studiet. For detaljer om sluttvurdering, se pkt. Vurdering i generell del av studieplanen og i emnet *Praktisk pedagogikk*.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltagelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Litteratur

Felleslitteratur (pedagogikk og fagdidaktikk) fremgår av emnebeskrivelsen for Pedagogikk i praktisk-pedagogisk utdanning.

Litteratur spesifikt for emnet:

(Denne litteraturlista er sist oppdatert 29.06.2014).

Røys, Helge, Gjørund, Peik og Huseby, Roar 2007: *Didaktikk i skolen*. Damm Egmont

Johnsen, Bjørn 2013: *Musikkfaget på ungdomstrinnet*. Fagbokforlaget

LPNA216 Naturfag, didaktikk 2 (Vår 2019)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Fakultet for lærerutdanninger og språk

Stuedsted: Halden

Emneansvarlig: Adrian Kristinsønn Jacobsen

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Absolutte forkunnskaper
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er ett av to obligatoriske fagdidaktiske emner i studiet *Praktisk-pedagogisk utdanning, heltid og deltid*.

Absolutte forkunnskaper

Ingen utover opptakskrav.

Undervisningssemester

Praktisk-pedagogisk utdanning, heltid: 2. semester (vår).

Praktisk-pedagogisk utdanning, deltid: 4. semester (vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskaper:

Studenten har

- innsikt i teorier om differensieringstiltak og tilpasset opplæring i faget
- kunnskaper om hvordan kartlegge til elevers ulike faglige læreforutsetninger
- innsikt i ulike undervisnings- og læringsstrategier som kan bidra til å tilpasse opplæringen

Ferdigheter:

Studenten kan

- tilpasse opplæringen i faget til elevers forutsetninger
- anvende ulike strategier og metoder i faget og hjelpe elevene til å ta i bruk ulike læringsstrategier
- tilrettelegge for elevens progresjon i faget
- vurdere og dokumentere elevenes læring i faget samt bistå elevene i egenvurdering

Generell kompetanse:

Studenten kan

- konstruktivt og kritisk delta i kollegasamarbeid
- utvise nødvendig utviklingskompetanse som lærer
- se helheter og sammenhenger i elevenes faglige og personlige utvikling
- vise en bevisst etisk holdning overfor den enkelte elev og elevgruppen

Innhold

Følgende hovedtema inngår:

- Fagets begrunnelser i allmenndanning og ulike livs-, og yrkessammenhenger
- Læreplanen, faget og ulike elevers behov for tilpasset opplæring, herunder også elever med lærevansker
- Læreporsesser med vektlegging på læring hos ulike elever
- Læremidler og IKTs betydning som hjelp for å tilpasse opplæringa i faget
- Fag- og yrkesetikk
- Elevvurdering for læring, undervisvurdering, sluttvurdering, framovervurdering

Undervisnings- og læringsformer

Det veksles mellom forelesning, diskusjoner, gruppearbeid og øvelser. Emnet gis som seks hele dagers undervisning, og er knyttet til seks ukers praksisopplæring.

Avhengig av antall studenter knyttet til emnet, vil emnet kunne gjennomføres som veiledning.

Praksis

Det er knyttet seks ukers praksisopplæring til emnet. Det er utarbeidet en egen emnebeskrivelse for praksisopplæringen.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1) Obligatorisk frammøte (minimum 80 %)

2) Muntlig presentasjon basert på et refleksjonsnotat om tilpasset opplæring i faget fra 2. praksisperiode. Notatet skal være på 4-5 sider og ta utgangspunkt i erfarte opplevelser og utfordringer om tilpasset opplæring/differensiering i faget i forhold til ulike elever/elevgrupper.

Vurdering: godkjent/ikke godkjent

Vurderes presentasjonen til ikke godkjent kan studenten få et nytt forsøk til ny fastsatt frist.

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Det gis ikke separat karakter for didaktikkemner, men spesialiseringen vil angis på vitnemålet som "godkjent".

Sluttvurdering i emnet *Naturfag, didaktikk 2* inngår i en felles eksamen for emner i PPU-studiet. For detaljer om sluttvurdering, se pkt. Vurdering i generell del av studieplanen og i emnet *Praktisk pedagogikk*.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltagelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Litteratur

Felleslitteratur (pedagogikk og fagdidaktikk) fremgår av emnebeskrivelsen for Pedagogikk i praktisk-pedagogisk utdanning.

Litteratur spesifikt for emnet:

Litteraturlista er sist oppdatert 14.09.2018, og gjelder for begge emner i naturfagdidaktikk.

I PPU naturfagsdidaktikk skal du ikke lære et visst antall kapitler i pensum, men sitte igjen med kunnskapene, ferdighetene og generell kompetanse som beskrevet i emnebeskrivelsen. For å oppnå dette må du bruke litteratur som dekker egne behov. Nedenfor følger en liste over anbefalt litteratur, hvor du bruker det dere har nytte av.

Denne litteraturen er også anbefalt til planlegging av praksis, og gjennomføring av utviklingsoppgaven (hvis det er fokus på naturfag).

Bøker

- Mest sentrale:

Knain, E., & Kolstø, S. D. (2011). *Elever som forskere i naturfag*. Oslo: Universitetsforlaget.

Torsheim, S., Kolstø, S.D. & Andresen, M.U. (2016). *Erfaringsbasert læring*. Bergen: Fagbokforlaget.

Sjøberg, S. (2009). *Naturfag som allmenndannelse, en kritisk fagdidaktikk*. 3.utgave. Oslo: Gyldendal Akademisk.

- Mindre sentrale, men relevante:

Frøyland M. (2010). Mange erfaringer i mange rom. Variert undervisning i klasserom, museum og naturen. Oslo: Abstrakt Forlag

Mork, S. M., & Erlie, W. (2017). Språk, tekst og kommunikasjon i naturfag. Oslo: Universitetsforlaget.

Sinnes, A. T. (2015). Utdanning for bærekraftig utvikling. Hva, hvorfor og hvordan. Oslo: Universitetsforlaget.

Bøker som går spesifikt på fagdidaktikk til programfag:

Fysikkdidaktikk

Angell, C., Bungum, B., Henriksen, E. K. mfl. (2011). Fysikkdidaktikk. Kristiansand: Høyskoleforlaget.

Kjemididaktikk

Ringnes V., & Hannisdal M. (2014). Kjemi fagdidaktikk. Kjemi i skolen. 3. utgave Oslo: Cappelen Damm.

Biologididaktikk

Van Marion, P., Sjøberg, S. & Strømme, A. (2015). Biologididaktikk. Oslo: Cappelen Damm.

Artikler

Abrahams, I., & Millar, R. (2008). Does practical work really work? A study of the effectiveness of practical work as a teaching and learning method in school science. *International Journal of Science Education* 30 (14):1945-1969.

Kolstø, S. D. (2006) Et allmenndannende naturfag. Fagets betydning for demokratisk deltagelse. *NorDiNa*, 5:82-99. Lastes ned fra:

<http://www.naturfagsenteret.no/c1515377/binfil/download2.php?tid=1509856>

Kolstø, S. D. (2001). Scientific Literacy for Citizenship: Tools for Dealing with the Science. *Dimension of Controversial Socioscientific Issues*. *Science Education*, 85:291-310.

Remmen K. B. & Sørvik G. O. (2011). Gjett hva lærer; n tenker på: Betydningen av faglig snakk for et utforskende læringsmiljø. Lastes ned:

<https://www.naturfagsenteret.no/binfil/download.php?did=7724>

Sjøberg, S. (2014) PISA-syndromet. Hvordan norsk skolepolitikk blir styrt av OECD. Nytt Norsk Tidsskrift 1: 30-43

Ødegaard, M., & Arnesen, N. E. (2010). Hva skjer i naturfagklasserommet? Resultater fra en videobasert klasseromsstudie; PISA. NorDiNa, 6:16-32.

Annet

Sikkerhetskurs i realfag: <http://www.naturfag.no/laremiddel/utstyr.html>

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:51:09

LPNOR216 Norsk, didaktikk 2 (Vår 2019)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Fakultet for lærerutdanninger og språk

Stuedsted: Halden

Emneansvarlig: Leif Erik Vold

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Absolutte forkunnskaper
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er ett av to obligatoriske fagdidaktiske emner i studiet *Praktisk-pedagogisk utdanning, heltid og deltid*.

Absolutte forkunnskaper

Ingen utover opptakskrav.

Undervisningssemester

Praktisk-pedagogisk utdanning, heltid: 2. semester (vår).

Praktisk-pedagogisk utdanning, deltid: 4. semester (vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskaper:

Studenten har

- innsikt i teorier om differensieringstiltak og tilpasset opplæring i faget
- kunnskaper om hvordan kartlegge til elevers ulike faglige læreforutsetninger
- innsikt i ulike undervisnings- og læringsstrategier som kan bidra til å tilpasse opplæringen

Ferdigheter:

Studenten kan

- tilpasse opplæringen i faget til elevers forutsetninger
- anvende ulike strategier og metoder i faget og hjelpe elevene til å ta i bruk ulike læringsstrategier
- tilrettelegge for elevens progresjon i faget
- vurdere og dokumentere elevenes læring i faget samt bistå elevene i egenvurdering

Generell kompetanse:

Studenten kan

- konstruktivt og kritisk delta i kollegasamarbeid
- utvise nødvendig utviklingskompetanse som lærer
- se helheter og sammenhenger i elevenes faglige og personlige utvikling
- vise en bevisst etisk holdning overfor den enkelte elev og elevgruppen

Innhold

Følgende hovedtema inngår:

- Fagets begrunnelse i allmenndanning og ulike livs-, og yrkessammenhenger
- Læreplanen, faget og ulike elevers behov for tilpasset opplæring, herunder også elever med lærevansker
- Læreplasser med vektlegging på læring hos ulike elever
- Læremidler og IKTs betydning som hjelp for å tilpasse opplæring i faget
- Fag- og yrkesetikk
- Elevvurdering for læring, undervisningsvurdering, sluttvurdering, framovervurdering

Undervisnings- og læringsformer

Det veksles mellom forelesning, diskusjoner, gruppearbeid og øvelser. Emnet gis som seks hele dagers undervisning, og er knyttet til seks ukers praksisopplæring.

Avhengig av antall studenter knyttet til emnet, vil emnet kunne gjennomføres som veiledning.

Praksis

Det er knyttet seks ukers praksisopplæring til emnet. Det er utarbeidet en egen emnebeskrivelse for praksisopplæringen.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1) Obligatorisk frammøte (minimum 80 %)

2) Muntlig presentasjon basert på et refleksjonsnotat om tilpasset opplæring i faget fra 2. praksisperiode. Notatet skal være på 4-5 sider og ta utgangspunkt i erfarte opplevelser og utfordringer om tilpasset opplæring/differensiering i faget i forhold til ulike elever/elevgrupper.

Vurdering: godkjent/ikke godkjent

Vurderes presentasjonen til ikke godkjent kan studenten få et nytt forsøk til ny fastsatt frist.

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Det gis ikke separat karakter for didaktikkemner, men spesialiseringen vil angis på vitnemålet som "godkjent".

Sluttvurdering i emnet *Norsk, didaktikk 2* inngår i en felles eksamen for emner i PPU-studiet. For detaljer om sluttvurdering, se pkt. Vurdering i generell del av studieplanen og i emnet *Praktisk pedagogikk*.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltagelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Litteratur

Felleslitteratur (pedagogikk og fagdidaktikk) fremgår av emnebeskrivelsen for Pedagogikk i praktisk-pedagogisk utdanning.

Litteratur spesifikt for emnet:

(Denne litteraturlista er sist oppdatert 05.09.2014).

- Henning Fjørtoft: *Norskdidaktikk*; Fagbokforlaget/Landslaget for norskundervisning, 2014

Andre litteraturforslag opplyses ved studiestart.

Opplyses ved studiestart og gis til dels i kompendium.

LPRLE216 Religion, livssyn og etikk, didaktikk 2 (Vår 2019)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Fakultet for lærerutdanninger og språk

Stuedsted: Halden

Emneansvarlige: Andrew John Thomas, Alf Rolin

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Absolutte forkunnskaper
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er ett av to obligatoriske fagdidaktiske emner i studiet *Praktisk-pedagogisk utdanning, heltid og deltid*.

Absolutte forkunnskaper

Ingen utover opptakskrav.

Undervisningssemester

Praktisk-pedagogisk utdanning, heltid: 2. semester (vår).

Praktisk-pedagogisk utdanning, deltid: 4. semester (vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskaper:

Studenten har

- innsikt i teorier om differensieringstiltak og tilpasset opplæring i faget
- kunnskaper om hvordan kartlegge til elevers ulike faglige læreforutsetninger
- innsikt i ulike undervisnings- og læringsstrategier som kan bidra til å tilpasse opplæringen

Ferdigheter:

Studenten kan

- tilpasse opplæringen i faget til elevers forutsetninger
- anvende ulike strategier og metoder i faget og hjelpe elevene til å ta i bruk ulike læringsstrategier
- tilrettelegge for elevens progresjon i faget
- vurdere og dokumentere elevenes læring i faget samt bistå elevene i egenvurdering

Generell kompetanse:

Studenten kan

- konstruktivt og kritisk delta i kollegasamarbeid
- utvise nødvendig utviklingskompetanse som lærer
- se helheter og sammenhenger i elevenes faglige og personlige utvikling
- vise en bevisst etisk holdning overfor den enkelte elev og elevgruppen

Innhold

Følgende hovedtema inngår:

- Fagets begrunnelser i allmenndanning og ulike livs-, og yrkessammenhenger
- Læreplanen, faget og ulike elevers behov for tilpasset opplæring, herunder også elever med lærevansker
- Læreporsesser med vektlegging på læring hos ulike elever
- Læremidler og IKTs betydning som hjelp for å tilpasse opplæringa i faget
- Fag- og yrkesetikk
- Elelvurdering for læring, undervisvurdering, sluttvurdering, framovervurdering

Undervisnings- og læringsformer

Det veksles mellom forelesning, diskusjoner, gruppearbeid og øvelser. Emnet gis som seks hele dagers undervisning, og er knyttet til seks ukers praksisopplæring.

Avhengig av antall studenter knyttet til emnet, vil emnet kunne gjennomføres som veiledning.

Praksis

Det er knyttet seks ukers praksisopplæring til emnet. Det er utarbeidet en egen emnebeskrivelse for praksisopplæringen.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1) Obligatorisk frammøte (minimum 80 %)

2) Muntlig presentasjon basert på et refleksjonsnotat om tilpasset opplæring i faget fra 2. praksisperiode. Notatet skal være på 4-5 sider og ta utgangspunkt i erfarte opplevelser og utfordringer om tilpasset opplæring/differensiering i faget i forhold til ulike elever/elevgrupper.

Vurdering: godkjent/ikke godkjent

Vurderes presentasjonen til ikke godkjent kan studenten få et nytt forsøk til ny fastsatt frist.

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Det gis ikke separat karakter for didaktikkemner, men spesialiseringen vil angis på vitnemålet som "godkjent".

Sluttvurdering i emnet *Religion, livssyn og etikk, didaktikk 2* inngår i en felles eksamen for emner i PPU-studiet. For detaljer om sluttvurdering, se pkt.

Vurdering i generell del av studieplanen og i emnet *Praktisk pedagogikk*.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltagelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Litteratur

Felleslitteratur (pedagogikk og fagdidaktikk) fremgår av emnebeskrivelsen for Pedagogikk i praktisk-pedagogisk utdanning.

Litteratur spesifikt for emnet:

(Denne litteraturlista er sist oppdatert 10.02.2019). Titler merket * er inkludert i kompendium.

Andreassen, B.-O. (2012 eller 2016) *Religionsdidaktikk. En innføring*. Oslo: Universitetsforlaget. (225 s.)

*Breidlid, H. and T. Nicolaisen (2011) "Fortellingens ulike dimensjoner" i: I begynnelsen var fortellingen. Oslo: Universitetsforlaget, s. 57-76 (20 s.)

*Fauske, R. (2013) ««Eg er så redd for ikkje å vere nøytral nok» Korleis skal ein tolke kravet om ei objektiv og nøytral undervisning, og kva problem er knytte til desse målsettingane?», i: Bente Afset m. fl. (red.) *Kunnskap til hva? Om religion i skolen*. Trondheim: Akademika forlag, s. 215-238

*Helskog, Guro H. (2012) «Danning i retning av menneskelig modenhet og visdom gjennom filosofisk dialog», i *Norsk filosofisk tidsskrift* 47 (1), s. 46-60

*Jackson, R. (2014) ««Veviseren»: En presentasjon av Europarådets retningslinjer for religions- og livssynsundervisning» (oversettelse av ««Signposts»: Dissemination of Council of Europe Policy on Education about Religions and Non-religious Convictions» Oversatt til norsk av Marie von der Lippe) i *Norsk Pedagogisk Tidsskrift* 05/2014, sider 376-384.

*Jackson, R. (1997) *Religious Education: an Interpretive Approach*. London: Hodder & Stoughton. Kap. 5.

Kohlberg, L. (1973) «The Claim to Moral Adequacy of a Highest Stage of Moral Judgment» i *The Journal of Philosophy*, Vol. 70, No. 18, sider 630-646.

*Lippe, M. von der; Hansen, O. H. B. (2006): "Hot-seat i KRL", i: Ett fag - mange muligheter. En praktisk håndbok i kristendoms-, religions- og livssynskunnskap. Kristiansand: Høyskoleforl., 96-102 (24 s.)

*Neegaard, G., S. Øiestad Grande, R. Kvalvaag, R. Reinvang, og S. Østberg (2006) «Innføring i religionskunnskap» I: Gunnar Neegaard (red.) Logos og Dharma: Religioner, livssyn og etikk. Bergen: Fagbokforlaget, 2006, 17- 40 (24 s.)

Office for Democratic Institutions and Human Rights (2007) «Toledo Guiding Principles on Teaching about Religions and Beliefs in Public Schools» OSCE. På <https://www.osce.org/odihr/29154?download=true>

*Rolin, A.: "Verdiforimidling gjennom prosjektarbeid", i Prismet 49 (1998), 107-115 (9 s.)

*Schanke, Å. J. & Hammer, A. (2018) "Kritisk undervisning i KRLE" in Prismet 69:2/3, ss.181-198

*Schjetne, E. (2014) «Kritisk blikk på kritikk» i Afdal, Røthing og Schjetne (red.) Empirisk etikk i pedagogiske praksiser: artikulasjon, forstyrrelse, ekspansjon. Oslo: Cappelen Damm Akademisk, sider 153-175.

*Stabell Jørgensen, C. (2018) "RE-searchere i KRLElærerutdanningen – noen refleksjoner" i Prismet 69:1, ss. 91-98.

Sødal, H. K. Religions og livssynsdidaktikk, Oslo 2009 el nyere, 11-182 (172 s.)

*Thomas, A. & A. Rolin (2018) "Reading religion in Norwegian textbooks: are individual religions ideas or people?", British Journal of Religious Education, [DOI: 10.1080/01416200.2018.1484691](https://doi.org/10.1080/01416200.2018.1484691)

*Thomas, A. (2016) «Dialog og omvendt klasseroms-undervisning» i Prismet 3/2016: 225-228.

Undheim, Sissel, og Von der Lippe, Marie (2017) Religion i skolen, Oslo: Universitetsforlaget. Kapitler 1-2, 5-10, og 12 (sider 11-34, 70-164, og 180-192).

*Winje, G. (2012) Guddommelig Skjønnhet (2. Utgave) Oslo: Universitetsforlaget, kapittel 10 (sider 275-287)

*Winje, G. (2014) «Hvordan lese islamske Ornamenter i skolen?» i Prismet 2/2014: 85-94

*Østberg, S. & Nicolaisen, T. (2018) «Religion og livssyn som del av barn og unges livsverden. Erfaringer blant barn med bakgrunn i Islam og Hinduisme» i Schjetne & Skrefsrud (ed.) Å være lærer i en mangfoldig skole: kulturelt og religiøst mangfold, profesjonsverdier og verdigrunnlag. Oslo: Gyldendal, sider 74-95.

Om Ekskursjoner:

*Opsal, R. R. (2015) «Påskevandring som samarbeids-prosjekt - kunnskapsformidling eller religionsutøvelse?» i Prismet 1/2015: 19-27

Opsal, Nicolaisen, og Winje (2016) «Debatt» i Prismet 3/2016: 229-238

*Winje, G. (2016) «Replik til debattinnlegget «Et mulig og nyttig samarbeid» i Prismet nummer 3/2016» i Prismet 4/2016: 321.

Oddrun Marie Hovde Bråten, i Religion i skolen (over).

LPSF216 Samfunnsfag, didaktikk 2 (Vår 2019)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Fakultet for lærerutdanninger og språk

Studiested: Halden

Emneansvarlig: Ronald Nolet

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Absolutte forkunnskaper
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er ett av to obligatoriske fagdidaktiske emner i studiet *Praktisk-pedagogisk utdanning, heltid og deltid*.

Absolutte forkunnskaper

Ingen utover opptakskrav.

Undervisningssemester

Praktisk-pedagogisk utdanning, heltid: 2. semester (vår).

Praktisk-pedagogisk utdanning, deltid: 4. semester (vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskaper:

Studenten har

- innsikt i teorier om differensieringstiltak og tilpasset opplæring i faget
- kunnskaper om hvordan kartlegge til elevers ulike faglige læreforutsetninger
- innsikt i ulike undervisnings- og læringsstrategier som kan bidra til å tilpasse opplæringen

Ferdigheter:

Studenten kan

- tilpasse opplæringen i faget til elevers forutsetninger
- anvende ulike strategier og metoder i faget og hjelpe elevene til å ta i bruk ulike læringsstrategier
- tilrettelegge for elevens progresjon i faget
- vurdere og dokumentere elevenes læring i faget samt bistå elevene i egenvurdering

Generell kompetanse:

Studenten kan

- konstruktivt og kritisk delta i kollegasamarbeid
- utvise nødvendig utviklingskompetanse som lærer
- se helheter og sammenhenger i elevenes faglige og personlige utvikling
- vise en bevisst etisk holdning overfor den enkelte elev og elevgruppen

Innhold

Følgende hovedtema inngår:

- Fagets begrunnelser i allmenndanning og ulike livs-, og yrkessammenhenger
- Læreplanen, faget og ulike elevers behov for tilpasset opplæring, herunder også elever med lærevansker
- Læreprosesser med vektlegging på læring hos ulike elever
- Læremidler og IKTs betydning som hjelp for å tilpasse opplæringa i faget
- Fag- og yrkesetikk
- Elevvurdering for læring, undervisvurdering, sluttvurdering, framovervurdering

Undervisnings- og læringsformer

Det veksles mellom forelesning, diskusjoner, gruppearbeid og øvelser. Emnet gis som seks hele dagers undervisning, og er knyttet til seks ukers praksisopplæring.

Avhengig av antall studenter knyttet til emnet, vil emnet kunne gjennomføres som veiledning.

Praksis

Det er knyttet seks ukers praksisopplæring til emnet. Det er utarbeidet en egen emnebeskrivelse for praksisopplæringen.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1) Obligatorisk frammøte (minimum 80 %)

2) Muntlig presentasjon basert på et refleksjonsnotat om tilpasset opplæring i faget fra 2. praksisperiode. Notatet skal være på 4-5 sider og ta utgangspunkt i erfarte opplevelser og utfordringer om tilpasset opplæring/differensiering i faget i forhold til ulike elever/elevgrupper.

Vurdering: godkjent/ikke godkjent

Vurderes presentasjonen til ikke godkjent kan studenten få et nytt forsøk til ny fastsatt frist.

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Det gis ikke separat karakter for didaktikkemner, men spesialiseringen vil angis på vitnemålet som "godkjent".

Sluttvurdering i emnet *Samfunnsfag, didaktikk 2* inngår i en felles eksamen for emner i PPU-studiet. For detaljer om sluttvurdering, se pkt. Vurdering i generell del av studieplanen og i emnet *Praktisk pedagogikk*.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltagelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Litteratur

Felleslitteratur (pedagogikk og fagdidaktikk) fremgår av emnebeskrivelsen for Pedagogikk i praktisk-pedagogisk utdanning.

Litteratur spesifikt for emnet:

(Denne litteraturlista er sist oppdatert 29.06.2014).

- Lena Bostrøm: Fra undervisning til læring, Kommuneforlaget, 2001 (s. 11 – 127)
- Rolf Mikkelsen og Per Jarle Sætre (red): Geografididaktikk for klasserommet, Høyskoleforlaget 2010 (s. 127 – 194)
- Theo Koritzinsky: Samfunnskunnskap – fagdidaktisk innføring, Universitetsforlaget, Oslo 2006, 2. utgave (s. 13 – 250)
- Karin Taube: Mappevurdering, undervisningsstrategi og vurderingsredskap, Tano Aschehoug, 2000 (s.11 – 82)
- Erik Lund: Historiedidaktikk - en håndbok for studenter og lærere, 4. utgave, Universitetsforlaget, Oslo 2011 (kap. 1 -5, 8 og 10)
- Kjetil Bjørhaug m.fl.: Fagenes Begrunnelser – Skolens fag og arbeidsmåter i dannelsesperspektiv, Fagbokforlaget 2005. (Del 3 – s. 155 - 210)

Kompendium (30 sider):

- Nicola Bright and David Leat: Towards a new professionalism
- David Leat and David Kinniment: Learn to debrief
- Ronald Nolet: Teaching thinking in Social Science and Geography

LPDPRAV16 Praksisperiode 2, 6 uker (Vår 2019)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Fakultet for lærerutdanninger og språk

Stuedsted: Se pkt. Innhold.

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Absolutte forkunnskaper
- Anbefalte forkunnskaper
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Sensorordning
- Evaluering av emnet

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk del av *Praktisk-pedagogisk utdanning, deltid*.

Absolutte forkunnskaper

Ingen.

Anbefalte forkunnskaper

Ingen.

Undervisningssemester

4. semester (vår)

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Studentenes læringsutbytte er gruppert under kompetanseområder som er angitt i rammeplanen for utdanningen. Etter fullført praksisperiode skal studenten ha kompetanse på følgende områder:

Faglig kompetanse innebærer at studenten:

- fremstiller det faglige innholdet variert og tilpasset enkeltelever og elevgrupper
- gjennom faglig innsikt, engasjement og formidlingsevne motivere for læring og utvikling
- kan gjøre rede for og arbeide etter gjeldende lover og styringsdokumenter som er relevante for profesjons- og yrkesutøvelsen
- kan benytte og utvikle relevante faglige metoder uttrykksformer
- kan identifisere og arbeide systematisk med de fem grunnleggende ferdighetene i alle fag

Pedagogisk- og fagdidaktisk kompetanse innebærer at studenten:

- kan planlegge og gjennomføre undervisning på en selvstendig og reflektert måte
- kan formulere tydelige læringsmål for enkeltelever og elevgrupper i samsvar med læreplanen
- fremstår som en tydelig leder for læringsarbeidet
- arbeider for å formidle mål, innhold, arbeidsformer, rammer og vurdering for den enkelte undervisningsøkt
- er seg bevisst på flerkulturelle perspektivers betydning for læringsmiljøet og tar hensyn til dette i planlegging og gjennomføring av undervisningen
- viser innsikt i vurdering og dokumentasjon av elevers læring og utvikling
- gir læringsfokuserende tilbakemeldinger
- benytter didaktisk relasjonstenkning under planlegging, gjennomføring og vurdering av undervisning
- bruker digitale verktøy i eget arbeid og kan lede elevenes læringsarbeid når de bruker digitale verktøy
- kan orientere seg i relevant faglitteratur og forholde seg kritisk til informasjonskilder og teorier

Sosial kompetanse innebærer at studenten:

- kommuniserer og samarbeider på en inkluderende måte med enkeltelever og elevgrupper
- arbeider for å medvirke til konstruktivt og inkluderende læringsmiljø i samsvar med skolens målsetting og verdisyn
- bygger gode relasjoner til elever, kollegaer, foresatte og andre aktuelle samarbeidspartnere

Yrkesetisk kompetanse innebærer at studenten:

- er punktlig, møter godt forberedt til undervisning og veiledning
- bidrar til å løse samarbeidsvansker og mobbing på skolen
- har innsikt i egne holdninger
- fremstår som en god rollemodell og ivaretar lærerrollen i samsvar med verdier og normer som er nedfelt i den profesjonsetiske plattformen

Utviklings- og endringskompetanse innebærer at studenten:

- viser åpenhet og vilje til å motta tilbakemeldinger om egen undervisning og atferd
- er aktiv i veiledningsfasen
- har evne til å ta andres perspektiv og tar hensyn til det
- engasjerer seg i skolens utviklingsarbeid
- bruker undervisningserfaringen til å forbedre egen praksis

- reflekterer over og viser vilje og evne til å endre praksis som følge av veiledning

Innhold

Studentene skal totalt ha 12 ukers veiledet praksisopplæring (jfr. rammeplanen for studiet), normalt fordelt på to perioder på 6 uker hver. Eventuell veiledet skoleovertakelse kommer i fradrag. Praksisopplæringen skal være allsidig og ha progresjon med stigende krav til selvstendighet og ansvar, i tråd med læringsutbyttebeskrivelsene for hver praksisperiode.

HiØ har avtaler med mange skoler i Østfold, både videregående skoler og ungdomsskoler, og praksisopplæringen gjennomføres primært ved disse skolene. I noen tilfeller kan det være aktuelt å gjennomføre praksisopplæringen på skoler utenfor Østfold. Dette må avtales spesielt med studieleder og praksiskoordinator, og studenten vil måtte påregne å delta i arbeidet med å fremskaffe praksisplass. Høgskolen vil så inngå en avtale med skolen før praksisperioden begynner.

Undervisnings- og læringsformer

Ordinær praksis

Studentens samlede arbeidstid og tilstedeværelse på praksisskolen forventes å svare til en lærers arbeidstid og det forventes at studenten skal ta del i skolehverdagen med dens ulike aktiviteter, slik som planlegging, møter, samarbeid med kollegaer og foresatte, elevtjeneste, praksisarenaer og møter med eksterne samarbeidspartnere.

Lærerstudenten skal ha 8-12 undervisningstimer (praksistimer) i uken fordelt på det/de fag studenten har i fagdidaktikk i lærerutdanningen. Dersom studenten har to fagdidaktiske emner i lærerutdanningen skal studenten normalt undervise i begge fag i begge perioder. Praksistimer er undervisningstimer, hvor studenten underviser, inngår som medunderviser eller foretar observasjon av praksislærer eller andre lærere ved praksisskolen. Studentene kan organiseres i par eller i grupper på tre, men det må sikres et individuelt timetall på minimum 4 timer pr. uke.

Praksislæreren skal være til stede i klassen når studenten underviser og gjøre observasjoner til senere bruk i veiledningstimene. Etter avtale mellom student og praksislærer kan noen av praksistimene gjennomføres uten praksislærers tilstedeværelse i praksisperiodens siste halvdel. Det fastsatte antall praksistimer for praksisperioden kan fordeles for perioden etter avtale mellom studenter og hovedkontakt.

Ved starten av praksis inngås en avtale mellom student og praksislærer om når og hvordan veiledning vil finne sted. Dette er praksislærers ansvar.

Veiledningstimer

I tillegg til de 8-12 timene undervisning pr. uke skal student og praksislærer ha ca. 3 timer veiledning hver uke. Ved par og grupper økes veiledningstiden til 4-5 timer.

Disse veiledningstimene skal fordeles jevnt utover i praksisperioden, slik at studenten får kontinuerlig oppfølging. Veiledningstiden skal brukes til å planlegge undervisningen, til midtveisevaluering og til den siste evaluerende samtale. En veiledningstime er på 45 min. + 15 min. forberedelse. Midtveisevalueringen skal reflektere at studenten er på rett vei. Midtveisevaluering avtales mellom student og praksislærer, og kan foregå muntlig og/eller skriftlig.

Dersom det er tvil om studentens egnethet for å bli lærer ved midtveisevalueringen, må høgskolen varsles slik at eventuelle tiltak kan iverksettes.

Veiledningstimer er timer, hvor studenten reflekterer i fellesskap med praksislæreren. Det sentrale er analyse og vurdering av undervisningspraksis. Særskilt skal det legges vekt på drøfting av studentens begrunnelser og oppfatninger av den pedagogiske praksis.

Praksislærere og hovedkontakter lønnes for arbeidet etter inngåtte, gjeldende avtaler, som kunngjøres praksisskolene i epost fra høgskolen i forkant av praksisperioden. Informasjon om godtgjøring finnes også på høgskolens [nettsider](#).

Forberedelse

Avtale mellom hovedkontakt, praksislæreren og studenten inngås ved oppstart av praksisperioden, og omhandler

- studentens undervisningsoppgaver, timeplan/undervisning for den konkrete praksisperiode
- overordnede timeplaner/undervisningsplaner for aktuelle klasser, slik at studenten er kjent med at det kan skje endringer i deres tidsplaner underveis i praksisperioden
- veiledningstimenes plassering i praksisperioden
- tidspunkt for midtveisvurdering
- deltakelse i team- og foreldremøter

Det er student og praksislærer felles ansvar å inngå en slik avtale i forkant av praksis. En slik avtale kan være enten muntlig eller skriftlig.

Egenpraksis

I deltidsutdanningen er mange av studentene i mer enn 50 % undervisningsstilling i skoleverket. Disse studentene kan benytte sin egen undervisning som en halvdel av praksisopplæringen. Resterende praksis (6 uker) må tas ved annen skole.

Dette arbeidet skal da veiledes av en veileder oppnevnt av skolen. Omfanget av egenpraksis skal være tilsvarende det som gjelder for ordinær praksisopplæring, men forutsetter at studenten arbeider på selvstendig basis. Veilederen bruker da mest tid i sin veiledning til å gi reaksjoner og synspunkter på planleggingen og etterarbeidet av kandidatens undervisning og læringsarbeid. Det blir da en begrensning i hvor mange timer veileder kan være i kandidatens undervisning. Tid til denne veiledningen settes til 15 timer i praksisperioden. I tillegg avsettes tid til evaluerings- og rapporteringsarbeid. Studenter med egenpraksis kan organiseres i par, hvor de vekselvis deltar på hverandres skoler/klasser og deler veiledere.

Praksislærere og hovedkontakter lønnes for arbeidet etter inngåtte, gjeldende avtaler, som kunngjøres praksiskolene i epost fra høgskolen i forkant av praksisperioden. Informasjon om godtgjøring finnes også på høgskolens [nettsider](#).

Arbeidsomfang

Se pkt. undervisnings- og læringsformer.

Praksis

Se pkt. undervisnings- og læringsformer.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Møteplikt

Det er møteplikt til alle aktiviteter i forbindelse med praksisopplæringen. I praksisukene må studentens samlede arbeidstid forventes å svare til en lærers arbeidstid. Deltakelse i alle typer læreroppgaver i praksisperioden, for eksempel avtalte møter med foresatte, teammøter m.m. er obligatoriske. Studenten har samme møteplikt som en ansatt lærer, og skal levere eventuell sykemelding på skolens kontor, samt til sin praksislærer.

Erstatningstid for mangelfull praksisopplæring

Hvis studenten har hatt for mye fravær pga. dokumentert sykdom, kan praksisledelse/studieleder i samarbeid med hovedkontakt evt. forlenge praksisoppholdet, slik at studenten får gjennomført sin praksisopplæring og uten å få sin lærerutdanning unødig forlenget.

Skriftliggjøring:

Undervisningsplaner

Planene for undervisningen skal skriftliggjøres i henhold til malen som er utarbeidet på studiet. Planene skal legges fram for praksislærer i forbindelse med før-veiledning.

Praksisjournal

Lærerstudenten fører en praksisjournal for å skape sammenheng i praksisarbeidet. Praksisjournalen er personlig, men ikke privat. Undervisningsplaner og praksisjournal skal trekkes inn i undervisningen i fagdidaktikk og pedagogikk samt være grunnlag for arbeidskrav.

Eksamen

Studentene skal vurderes i forhold til kompetanseområdene som beskrevet i læringsutbytte ovenfor. Disse framkommer også i praksisrapporten som praksisskolen sender til høgskolen etter endt praksisperiode.

På grunnlag av en samlet vurdering av studenten på disse områdene, gis studenten en samlet karakter bestått/ikke bestått.

Vurderingen uttrykkes skriftlig i en rapport og karakterskjema som sendes lærerutdanningen elektronisk. Rapporten skal fylles ut på de forskjellige vurderingspunktene og med bestått/ikke bestått som karakter. Rapporten sendes inn til høgskolen senest to uker etter avsluttet praksis.

Skikkethetsvurdering

I tillegg til vurdering av studentenes praksiskompetanse skal det også finne sted en skikkethetsvurdering av studentene. (Jf. FOR 2006-06-30 nr 859: Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning, § 1–3, spesielt).

Se også HiØs nettsider for skikkethetsvurdering som beskriver prosedyrer ved skikkethetsaker.

Oppfølging fra høgskolens faglærere

Studentene og praksisskolen følges opp av en av høgskolens faglærere (didaktikk- eller pedagogikklærer) i praksisperiodene. Faglæreren skal normalt ha en samtale med studenten på praksisskolen i minst en av periodene. Faglæreren er ansvarlig for å finne tidspunkt for en treparts-samtale mellom student(er), praksislærer og faglærer. Etter nærmere avtale kan høgskolens faglærer observerer noe av studentens undervisning. Det er utarbeidet et rapporteringsskjema for faglærer.

Viktige dokumenter relatert til praksisopplæring

På studiets nettsider er det samlet en rekke dokumenter som er viktige for praksisopplæringen: www.hiof.no/praksisppu

Her finnes blant annet følgende dokumenter:

- Kriterier for skikkethetsvurdering (Utdrag fra Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning)
- Mal for undervisningsplanlegging
- Rapport fra praksisskole med vurdering av studenten med begrunnelse (vurderingsrapport fra praksisskolen)
- Faglærerrapport fra høgskolen – om veiledningen. (Rapport fra faglærer på HiØ)

Sensorordning

Praksislærer vurderer studentens praksisopplæring i samråd med skolens hovedkontakt.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltakelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).